

**T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**SİCİLL-İ AHVAL DEFTERLERİNE GÖRE SÖKELİ DEVLET
ADAMLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Maşide KAFALI**

**Niğde
Temmuz, 2020**

**T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**SİCİLL-İ AHVAL DEFTERLERİNE GÖRE SÖKELİ DEVLET
ADAMLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Maşide KAFALI**

Danışman : Prof. Dr. Hamdi DOĞAN

Üye : Prof. Dr. Nevzat TOPAL

Üye : Dr.Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

Niğde

Temmuz, 2020

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Sökeli Devlet Adamları” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde, tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları ve bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 24/07/2020

Maşide KAFALI

Niğde, 2020

Ön Söz

Bu çalışmada, Sökeli memurların görevleri süresince memuriyetleriyle ilgili bilgiler ayrıntılı olarak incelenmiştir. Sicill-i Ahval defterleri memurlar ile ilgili önemli bir kaynak niteliğinde olduğundan bu defterlerden yararlanılmıştır.

Sicill-i Ahval defterleri II. Abdülhamid döneminde tutulmaya başlanmıştır. Daha önceki dönemlerde memurların kayıtları belirli bir merkezde toplanmayıp, eserler dağınık halde ve çeşitli birimlerde tutuluyordu.

Sicill-i Ahval defterleri Osmanlı Devleti'nin yakın tarihi ile ilgili konularda ve biyografi alanındaki çalışmalarda bilgi elde etmek için başvurulması gereken en önemli arşiv kaynakları arasındadır. II. Abdülhamid döneminde Sicill-i Ahval Komisyonu'nun oluşturulması memurların biyografi çalışmalarına ilham kaynağı olmuştur.

Bu defterlerde devlet memurlarının özgeçmişleri kaydedilmiştir. Memurlara ait bu belgelerde; memurların doğum tarihleri ve yerleri, görev yaptıkları şehirler ve meslekleri, memurların hangi alanlarda istihdam ettikleri, göreve başlama yaşları ve hangi görevlerde ne kadar kaldıkları, eğitim durumları, devletin mali idari ve sosyal-kültürel faaliyetleri hakkında bilgi vermektedir. Bu bilgiler ışığında dönemin bürokratik yapısı hakkında da bilgi sahibi olup ne kadar personele hangi alanda ne kadar ihtiyaç olduğunu yakından takip edebilmekteyiz. Bu defterlerin oluşturulması ile beraber ülke genelinde bürokratik yapı içerisinde memurların biyografileri sicil defterlerine kaydedilmiştir.

Bu belgeler orjinal dilinden günümüz Türkçesine çevrilerek Söke memurlarının analizinin yapılmasını daha açık ve anlaşılır hâle getirilmiştir. Elde edilen veriler ile çıkarımlarda bulunularak, tablolar ve grafikler halinde ayrıntılı bir şekilde incelemeler yapılmıştır.

Yapılan çalışma giriş bölümü dâhil 5 ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde çalışmanın konusu, amacı, yöntemi önemi ve kaynak tahlili yapılmıştır. Birinci bölümde Söke'nin tarihsel süreci, idari yapısı, nüfusu, etnik yapısı ve sosyo-kültürel ekonomik yapısına yer verilmiştir. Tezin ikinci bölümünde Sicill-i Ahval komisyonuna ve defterlerine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde Sicill-i Ahval defterlerine göre Sökeli devlet adamlarının değerlendirilmesi tablo ve grafiklerle

analizleri yapılmıştır. Son olarak ise tezin dördüncü bölümünde Sökeli devlet adamlarının hal tercümelerinin transkripsiyonlarına yer verilmiştir.

Çalışmamda bana destek olan danışman hocam Prof. Dr. Hamdi Doğan'a değerli hocalarım Prof. Dr. Musa Şaşmaz, Prof. Dr. Nevzat Topal'a, desteklerini esirgemeyen arkadaşlarım Tolga Koyuncu, Ahmet Tuncel, Meliha Akdoğan, Selver Koçak, Rumeysa Kezban Torun'a ve son olarak da her zaman yanımda olan kıymetli ailem babam Ahmet Kafalı, annem Hacer Kafalı ve kardeşlerim Enise, Beyza, Enes ve Eray'a şükranlarımı arz ederim.

Maşide KAFALI

Niğde 2020

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİCİLL-İ AHVAL DEFTERLERİNE GÖRE SÖKELİ DEVLET ADAMLARI

KAFALI, Maşide
Tarih Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hamdi DOĞAN
Temmuz 2020, 75 Sayfa

18.yy'da Avrupa'nın durumunun giderek gelişmesi ve artık doğunun takip edildiği değil de batının gelişmesinin ve kalkınmasının görüldüğü bir dönem yaşanmaktaydı. Osmanlı Devleti de bu değişen dünyaya ayak uydurmakta zorlanmaktaydı. Bu zor dönemlerde medeniyet gelişimini yakalamak için bir takım yollar izlemiştir. Bunlara II. Mahmud dönemini örnek verebiliriz. Devam eden süreçte birçok yenilikler yapmaya çalışılmıştır. Sultan II. Abdülhamid döneminde ise merkezileşme ve devlet kademelerinin düzenlenmesi konusunda önemli çalışmalara imza atılmıştır. Bunlardan birisi de tez konumuz olan Sicill-i Ahval Defterleri'dir. Yeni memuriyetlerin ortaya çıkmasıyla birlikte, çeşitli illerdeki memurların düzenini sağlamak ve takibini yapmak için bir kayıt sistemi ihtiyacı doğmuştur. Sicill-i Ahval Defterleri de bu ihtiyacın bir ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bilindiği üzere istihdam alanları yenileşme hareketleriyle birlikte çoğalmıştır. Gerek Tanzimat Fermanı ile gerekse Islahat Fermanıyla azınlıklara verilen haklar genişletilmiş ve yeni haklar da verilmiştir. Bürokrasinin içerisinde de bunu takiben açılan yeni kadrolara çeşitli milletlerden kişiler getirilmiştir. Sicill-i Ahval Defterleri tutulmaya başladığı bu dönemden itibaren devlet kademelerine giren memurların adeta biyografilerini teşkil etmekteydi.

Böylece memurların hangi dine mensup oldukları, yaşları, milletleri, eğitim durumları, atandıkları bölgeler ve görevleri konusunda bilgilere ulaşabilmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Aydın, Söke, Sicill-i Ahval Defterleri, Devlet Memurları, Osmanlı Devleti, II. Abdülhamid, II. Mahmud.

ABSTRACT
MASTER THESIS

ACCORDING TO SİCİLL-İ AHVAL DEFTERS STATESMEN FROM SÖKE

KAFALI, Maside
Department of History
Supervisor: Prof. Dr. Hamdi DOĞAN
July 2020, 75 Page

In the 18th century, Europe was increasingly progressing and instead of the East, the World was following the developments and progress of the West. The Ottoman Empire was having difficulties keeping up with the changing times of the World. In these hard times, there were certain steps taken to catch up with the evolution of the civilized World. We can use the time of Mahmud II. as an example. In the following duration many improvements were attempted. In the time of Sultan Abdülhamid II. important work was done for centralization of power and organization of the government levels. One of these is my thesis subject the Sicill-i Ahval Defters. With the arrival of new government duties, it was required to have a new system of recording to provide order for the government officials in different cities and keeping track of their conduct. The Sicill-i Ahval Defters appeared as a product of this need

As it is well-known, the areas of employment has increased with the reform. With the Tanzimat Fermanı and Islahat Fermanı the rights for minorities were expanded and new rights were included. As a result, members of different nations were appointed to government positions within the bureaucracy. After it was initiated, the Sicill-i Ahval Defters served as almost a full biography of all government officials.

Thus we can find information about the government officials such as their nationality, religion, age, educational status, assigned posts and duties.

Key Words: Aydın, Söke, Sicill-i Ahval Defters, Government Official, Ottoman Empire, Abdülhamid II, Mahmud II.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	i
ONAY SAYFASI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ	viii
GRAFİKLER LİSTESİ	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x
EKLER LİSTESİ	xi
GİRİŞ	1
1.KONU.....	1
2.AMAÇ	1
3.YÖNTEMİ.....	1
4.ÖNEMİ.....	2
5.KAYNAK TAHLİLİ	2
1.BÖLÜM	4
SÖKE TARİHİ HAKKINDA GENEL BİLGİ	4
2.BÖLÜM	13
SİCİLL-İ AHVAL KOMİSYONU VE DEFTERLERİ	13
3.BÖLÜM	17
SİCİLL-İ AHVAL DEFTERLERİNE GÖRE SÖKELİ DEVLET ADAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	17
1.Memurların İsimleri ve Doğum Tarihleri.....	17
2.Memurların Doğum Yerleri	18
3.Memurların Eğitim Durumları.....	19
4.Memurların Bildikleri Diller.....	21
5.Memurların Göreve Başlama Yaşları.....	22
6.Memurların İstihdam Alanları	24
7.Memurların Aldığı Maaşlar	27
4.BÖLÜM	29
SÖKELİ DEVLET ADAMLARININ HAL TERCÜMELERİNİN TRANSKRİPSİYONLARI	29
1.Mehmet Raşid Bey	29

2.Osman Ferid Efendi.....	30
3.Mehmet Bayay Efendi.....	30
4.Mustafa Efendi.....	31
5.Hacı Mustafa Efendi.....	33
6.Mehmet (Muhammed) Sabri Efendi.....	33
7.Ahmet Şükrü Efendi	35
8.Hüseyin Hüsnü Efendi	36
9.Mustafa Fahri Efendi.....	37
10.Hasan Fehmi Efendi	38
11.Ali Talip Efendi	39
12.İsmail Hakkı Efendi.....	40
13.Ali Ramiz Efendi	41
14.Ali Cemal Efendi.....	42
15.Mustafa Hilmi Efendi	43
16.Ali Rıza Efendi.....	44
17.Mustafa Sıtkı Efendi	44
18.Osman Nuri Efendi.....	45
19.Mehmet (Muhammed) Rahmi Efendi.....	45
20.Mehmet Emin Efendi	46
21.Mustafa Şerif Efendi.....	47
SONUÇ.....	49
KAYNAKLAR.....	51
EKLER	54
ÖZ GEÇMİŞ	75
KİŞİSEL BİLGİLER.....	75
EĞİTİM BİLGİSİ	75
İŞ TECRÜBESİ.....	75
KURS VE SERTİFİKA BİLGİSİ.....	75

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo-1. Söke'nin İdari Gelişimi

Tablo-2. 1840-41 Yıllarında Söke Kazası'nda Rum Nüfusu

Tablo-3. Yıllara Göre Söke Nüfusu

Tablo-4. Memurların İsimleri ve Doğum Tarihleri

Tablo-5. Memurların Doğum Yerleri

Tablo-6. Memurların Eğitim Durumları

Tablo-7. Memurların Bildikleri Diller

Tablo-8. Memurların Göreve Başlama Yaşları

Tablo-9. Memurların İstihdam Alanları

Tablo-10. Memurların Aldığı En Düşük ve En Yüksek Maaşlar

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik-1: Memurların Bildikleri Dil Dağılımı

Grafik-2: Memurların Göreve Başlama Yaş Aralığı

KISALTMALAR LİSTESİ

B.O.A.	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
çev.	: Çeviren
d.	: Defterler
D.H.	: Dâhiliye
Dr.	: Doktor
Prof.	: Profesör
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
S.A.İ.D.	: Sicill-i Ahval Defterleri
vb.	: ve benzeri
yy.	: Yüzyıl
M.	: Miladi Takvim
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı

EKLER LİSTESİ

- Ek-1:** Mehmet Raşid Bey'e ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-2:** Osman Ferid Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-3:** Mehmet Bayay Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-4:** Mustafa Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-5:** Hacı Mustafa Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-6:** Mehmet (Muhammed) Sabri Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-7:** Ahmet Şükrü Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-8:** Hüseyin Hüsnu Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-9:** Mustafa Fahri Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-10:** Hasan Fehmi Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-11:** Ali Talip Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-12:** İsmail Hakkı Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-13:** Ali Ramiz Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-14:** Ali Cemal Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-15:** Mustafa Hilmi Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-16:** Ali Rıza Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-17:** Mustafa Sıtkı Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-18:** Osman Nuri Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-19:** Mehmet (Muhammed) Rahmi Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-20:** Mehmet Emin Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.
- Ek-21:** Mustafa Şerif Efendi'ye ait Sicill-i Ahval kaydıdır.

GİRİŞ

1.KONU

Tezimin konusu Sicill-i Ahval defterlerine göre Sökeli devlet adamlarıdır. Bürokrasi kavramının ortaya çıkması ve zamanla gelişmesi ile çeşitli memur kadroları ortaya çıkmıştır. Özellikle II. Abdülhamid dönemindeki kurumsallaşmanın artmasına, beraberinde çeşitli memur kadrolarının oluşmasına ve bunu takiben Sicill-i Ahval defterlerinin tutulmasına başlanmıştır. Bu tutulan defterler; memurların isimlerinin, görev aldıkları yerlerin, doğum tarihlerinin, eğitim durumlarının, hangi dili bildiklerinin, hangi millete ait olduklarının, maaşlarının ne kadar olduğu gibi bilgilere erişme imkânı sağlanmıştır. Yakın dönem Osmanlı tarihinin sosyo-ekonomik durumu hakkındaki bilgiler memurların özgeçmişini ortaya koyan Sicill-i Ahval defterlerinde bulunmaktadır. Bu araştırmada Sicill-i Ahval defterlerinde yer alan Sökeli memurların tahlilleri yapılmıştır.

2.AMAÇ

Bu çalışmamın amacı Söke doğumlu devlet adamlarının memurlukları süresince; istihdam alanları, hangi şartlarda görev yaptıkları, eğitim durumları, bildikleri diller ve maaşları gibi memurluklarına dair her türlü bilgiyi ortaya koyabilmektir. Ayrıca bu çalışmada memurların görev yaptığı yıllarda meslek türleri ve memurların görevlerini ne denli liyakatli bir şekilde yaptıkları hakkında araştırma ortaya konulmuştur

Öte yandan Osmanlının son döneminde devletin sosyo-ekonomik durumu ve taşra bürokrasisi hakkında bilgi verebilme amacı da taşımaktadır. Sicill-i Ahval defterlerinde yer alan verilere bakılarak Söke'nin yerel tarih hakkında önemli bilgiler elde edilebilir.

Özet olarak bu araştırmanın başlıca amacı memurların yaşadığı döneme bu bilgiler doğrultusunda ışık tutmaktır.

3.YÖNTEMİ

Tez yazılırken bu konu hakkında daha önce yayınlanmış eserler tarama yöntemi sayesinde araştırılıp incelenmiştir. Ayrıca defterlerin tutulduğu dönemi araştıran tarihçilerin eserlerinden de yararlanılmıştır. Bazı tarihçilerin birinci el kaynak niteliğindeki eserleri Sicill-i Ahval defterlerinin yazıldığı dönemi daha iyi kavramamıza yardımcı olmuştur. Tezin konusu ile ilgili bütün tetkik eserler ilk önce

toparlanmış ve tahlilleri yapılmıştır. Sonra ise araştırmamız ile alakalı bilgiler kaynak gösterilmek şartıyla tez içerisinde kullanılmıştır. Tetkik eserlerin haricinde birinci el kaynak olarak Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden alınan Söke'deki memurlara ait belgelerin analizleri yapılmak suretiyle tezimizin altyapısı oluşmuştur. Gerek arşiv belgeleri gerekse tetkik eserler harmanlanarak özgün bir eser meydana getirilmeye çalışılmıştır.

4.ÖNEMİ

Tezin önemi; Sicill-i Ahval defterleri dönem hakkında çok yönlü bilgiler içermektedir. Ayrıca bu defterler gerçek bir biyografi hazinesidir, günümüzdeki biyografilerin temelini oluşturmuştur da diyebiliriz. Tarihçiler Sicill-i Ahval defterlerinden yararlanarak birçok önemli eser ortaya koymuştur ve ayrıca bu defterlerde birçok memurun ayrıntılı bilgileri tutularak bürokrasi tarihinin önemli kaynakları oluşturulmuştur. Bu bilgiler eşliğinde günümüzde bu konu hakkındaki çalışmaları daha özgün şekilde yürütebilmekteyiz.

5.KAYNAK TAHLİLİ

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden taranan belgeler sayı numaralandırma yapılarak kullanıma hazır hale getirildiğinden ulaşma imkânı kolay olmuştur. Bu arşivde yer alan belgeler Sicill-i Ahval defterleri Dâhiliye Nezareti kategorisinde sınıflandırılmıştır. Arşiv belgelerinin yanı sıra birçok tetkik eserlerden de yararlanılmıştır.

Kitap olarak kullanılan bazı kaynaklar; Abdullah Uğur, “Aydın Şehrinin Kuruluşu ve Gelişimi Evreleri”, *Coğrafi Bilimler Dergisi*, Feridun Emecen, “Aydın”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.4, İsam Yayınları, Tuncay Sepetçioğlu, *Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Girit'ten Söke'ye Mübadele Öyküleri*, Muzaffer Yılmaz, “Söke Bağarası ve Akçakaya Köyü Çeşmeleri”, *İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi*, Halil İnalçık, “Eyalet”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.11, İsam Yayınları, Göknur Pelin, Kaya Altay İclal, Ulusoy Alpay Bilge, “Çok Merkezlilik / Orta Ölçekli Kent Kavramı; Söke Örneği”, *ARTIUM*, Özkan Adilhan-Levent Ünverdi, “Kentsel Yenileme Sürecinde Kentsel Tasarımın Önemi: Aydın-Söke Örneği”, *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Muhammed Sarı, Muttalip Şimşek, “1841 Tarihli Nüfus Defterine Göre Söke'de Rumların Nüfus Yapısı”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Gülden Sarıyıldız, “Sicill-i Ahval Defterleri”, *TDV*

İslam Ansiklopedisi, C.37, İsam Yayınları, Musa Şaşmaz, *Türkiye'nin İdari Taksimatı 1920-2014*, 15 Cilt, TTK Yayınları, Yakup Karataş, "Sicill-İ Ahval Defterlerine Göre Bayezidli Devlet Memurları", *İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Ünstitüsü Dergisi*, Atilla Çetin, "Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları Hakkında Bir Araştırma.", *Vakıflar Dergisi*, Nuri Kavak, *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Eskişehir'li Memurlar (1879-1909)*, İbrahim Yılmazçelik ve Enes Mutluay, "Sicill-İ Ahval Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi'nde Görev Yapan Palulu Memurlar", *Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Uluslararası Palu Sempozyumu Bildiriler Kitabı*.

1.BÖLÜM

SÖKE TARİHİ HAKKINDA GENEL BİLGİ

Sökenin tarihsel süreci hakkında bilgi vermeden önce bağlı olduğu Aydın iline ait bazı tarihsel bilgilere yer verilmiştir. Çeşitli kaynaklardan yararlanılarak Aydın ilinin denize olan yüksekliği, ilk kurulduğu alan vb. bilgilere değilmiştir. Bunu bilgilerin yanı sıra, ilk çağlardaki adından başlanarak, Osmanlı Devleti'ne kadar uzanan isim değışikliğine dair kaynaklara yer verilmiştir.

Aydın şehri ilk olarak bugünkü alandan 100-150 metre yüksekte hemen kuzeydeki düzlükte kurulmuştur. ¹Büyük Menderes vadisinin kuzey kenarında ve Aydın dağlarının güney eteğinde yer alır. Denizden yüksekliği 5580 m. olup İlkçağ'lardaki adı Tralles'tir. Türkler tarafından ele geçirildiğinde Güzelhisar adını almış, Osmanlılar devrinde bilhassa XVII. yüzyılda Menemen'in kuzeyindeki Güzelhisar'dan ayırt edilmek için, Aydın sancağındaki Güzelhisar anlamında Güzelhisâr-ı Aydın veya Aydın Güzelhisarı adıyla şöhret kazanmıştır. XIX. yüzyıl sonlarına doğru ise Güzelhisar ismi unutulurak yalnızca Aydın adı ile anılır olmuştur. ²

Aydın-ili. Aydınogulları'nın hâkim olduğu bölgelere verilen bu ad, Selçuklu ve Arap kaynaklarında "Leşkeri-ili" veya "Bilâd-ı Leşkerî" olarak geçmektedir. Aydın şehrinin merkez olduğu Aydın ili İzmir, Manisa, Denizli, Muğla illeri ve Ege denizi kıyıları ile çevrilidir. Merkez ilçesinden başka Bozdoğan, Buharkent, Çine, Germencik, İncirliova, Karacasu, Karpuzlu, Koçarlı, Köşk, Kuşadası, Kuyucak, Nazilli, Söke, Sultanhisar, Yenihisar ve Yenipazar adlı on altı ilçeye ve otuz bucağa ayrılmıştır. ³ Aydın ili adı son adına Feridun Emecen'in İslam Ansiklopedisi'nin 4. Cildinde ilgili sayfalarda bahsettiği süreçlerden geçerek XIX. Yüzyıl sonunda nihayete kavuşarak şimdiki adını aldığı bilinmektedir.

¹ Abdullah Uğur, "Aydın Şehrinin Kuruluşu ve Gelişimi Evreleri", *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 1(2), 2003, s. 58

² Feridun Emecen, "Aydın", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.4, İsam Yayınları, 1991, s. 235-237.

³ Emecen, "Aydın", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, s.235-237.

M.Ö. 5000 yıllarından bu yana yerleşim yeri olan Söke'de egemenlik kuran ilk merkezi güç Hitit uygarlığıdır.⁴Söke, coğrafi konum olarak tarih boyunca önemli bir bölgede yer almıştır.⁵ Aydın'a 54 km, İzmir'e 120 km, mesafede olup Doğusunda Koçarlı, Kuzey doğusunda Germencik, Kuzey batısında Kuşadası, Batısında Milas ilçelerine sınırdadır. Söke'nin yüzölçümü 1088 km² olup, deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 23 metredir. Şehre 50 km. uzaklıkta Bafa Gölü vardır. Göl Söke ve Milas sınırları içerisinde kalmaktadır.⁶

Söke'deki ilk yerleşme milattan önce Geç Bronz çağında gerçekleşmiştir. Daha sonra Arzava insanları burada yaşamış, bir Karia şehri olan Arkaik Priene muhtemelen burada kurulmuştur. Söke arkaik şehirlerin, eski kervan yollarının bağlantı noktasındadır.10. yüzyılda Hristiyanların iki kutsal dağına çok yakındır. Bunlardan biri bugünün Beşparmak Dağı olan Latmos, Söke'nin karşısındadır. Diğeri ise Söke'nin eteklerinde kurulu olduğu Mykale yani Samsun Dağı'dır. Söke ilk kurulduğu yıllarda dönemin önemli limanlarından olan Balat ve Kuşadası Limanları'na giden kervan yolunun üzerindedir. Bu nedenle kervanların dinlenme noktası ile başlayan gelişme, bir pazar yerine ve sonraları bir şehre dönüşmüş olmalıdır. Bölgenin Türkler tarafından ele geçirilmesinden sonra değişik Türkmen grupları buralara yerleşmişlerdir. Söke Çayı çevresine yerleşip, daha sonra köy olarak adlandırılan birçok yerleşimler olmuştur.⁷

Söke ve çevresine Rum nüfusun gelişi, Mora'nın 1821 yılında Osmanlı topraklarından ayrılmasından sonra başlamış ve bölge daha çok Girit'ten gelen göç akınına maruz kalmıştır.⁸

Ancak herşeye rağmen Söke ayakta kalmayı başarmış, konumu ve limanlara olan bağlantısı Söke'de kervansarayların gelişmesini sağlamıştır. Kervansaraylar insanların ticaret merkezleri olması nedeniyle Sökede ticaretin gelişmesi farklı türden malların alınıp satılması bunun yanında dışarıdan giren malların alım ve satım belli

⁴ <https://www.soke.bel.tr/belediye/1/Tarih%C3%A7e>, 2020/01/21.

⁵ <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/21.

⁶ <http://www.soketb.org.tr/site/outpost.asp?bs=3&icerik=244&lang=tr>, 2020/01/21.

⁷ <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/21.

⁸ E. Tuncay Sepetçioğlu, *Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Girit'ten Söke'ye Mübadele Öyküleri*, (Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aydın, s.30.

başlı sorunları da beraberinde getirmiştir. Sökeye gelen insanlar önceleri konaklamak için kaldıkları bu güzel yörede zamanla buraya yerleşmeye başlamışlardır.

1821 sonrası süreçte gelen bu gayrimüslim nüfus Söke'nin belli bölgelerine yerleştirilmekle birlikte, Rumların temel yerleşim alanlarından biri de Bağarası olmuştur.⁹

Söke 1919 yılında İtalyan ve 1922'de ise Yunanlar tarafından kısa bir süre işgal edilmiş ve Kurtuluş Savaşı'yla bağımsızlığına tekrar kavuşmuştur.¹⁰

Söke adı üzerine birçok yorum yapılmıştır. Bunların gerçeğe en yakın olanı; Bazı kaynaklarda; Söke isminin Anadolu'nun ilk halkı sayılan Luvilerin kullandığı dilde “Boğaz-Yarımada” anlamına gelen “Ska-“ eki alarak Skaia olarak geçen bir sözcükten türediğinden bahsedilmektedir. “SKA” kök ismi Bilge Umar'a göre, ada, yarımada anlamında, Anadolu Luvi kökenli ve ardılı dillerde kullanılmaktadır.¹¹

Burada bahsedildiği üzere, Söke'nin adı hakkında kaynaklarda çeşitli açıklamalara rastlanmaktadır. Ve bu kaynaklarda ismin kökenine dair açıklamalara yer verilmiştir.

Birçok yabancı kaynakta Söke'ye Türkçe olarak “Su Köyü - Su Koi“ yani “Suköy” denildiği görülmektedir. Bazı yabancı kaynaklarda “Sokia-Suki-Sokion” olarak kullanılmaktadır. Wiegand Söke'ye, “Sokia”, “Su-Koi” (Su Köyü) dediklerini, Söke'nin Orografik (Yamaç Yağışları) ve hidrografik özelliklerinin dikkat çekici olduğunu yazmıştır. Dikkat edilirse gerek Luvi dilinde Sakia gerekse Su köyü ya da Sokia fonetik yani ses olarak çok benzemektedir.¹²

Söke, kurulduğu yıllarda Büyük Menderes Nehri'ne yakın ve Söke Çayı kenarına kurulmuş bir köydü. Savuca Deresi, gibi dereler Söke'yi çevreliyordu ve kışın sık sık su baskınlarıyla karşılaşılıyordu. Bu nedenle Söke ismi Su Köyü kelimesinden türemiştir.¹³

⁹ Muzaffer Yılmaz, “Söke Bağarası ve Akçakaya Köyü Çeşmeleri”, İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, *İstem*, 2016, S.23, s.279-280.

¹⁰ <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/22.

¹¹ <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/22.

¹² <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/22.

¹³ <https://www.soke.bel.tr/belediye/1/Tarih%C3%A7e>, 2020/01/22.

Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nden 1671-1672 de Söke Şehri Hakkında Söke denilmesinin sebebi, Orhan gazi Güzelhisara'da yere batası kâfirler Balat Kalesi'nden Söke Kalesi'ne gelerek kapanırlar. Orhan Gazi de seksen bin askerle gelip cenge başlar. İslam askeri mağlup olmaya yüz tutunca Orhan Gazi hemen dal satır olur ve "Bre gaziler, şu kâfiri söke söke şehirden çıkarın!" deyince, kâfirlerin hepsi kılıçtan geçirilir. Bütün gemileri Balat'ta Müslümanların eline geçer. Onun için bu şehre Söke denilmiştir.¹⁴

Moğolların yoğun baskıları sonucunda Anadolu Selçuklu devleti yerine yeni beylikler kuruldu bu beylerden Selçuklu komutanı olan aydın bey bazı Türkmen aşiretlerini toplayarak Aydınoğulları Beyliği'ni kurmuştur. Bu Türk beylerinden Süleyman şah dedesi Söke Bey adına bu yörede sökeyi kurmuştur. Bazı kaynaklarda söke isminin buradan geldiği yazılmaktadır.

Söke tarihi kuruluş sürecinde önce Aydınoğulları yönetiminde akabinde Osmanlı yönetiminde daha sonra menteşe beyliği yönetiminde daha sonra da tekrar Menteşe Sancağı Osmanlı yönetiminde idari yapısını devam ettirmiştir.

Türkler, Kışlaaltı Mevkii'ne yerleştikten sonra buraya "Akçaşehir" denmekteydi. Söke, buraya göre biraz daha kuzeyde kurulmuştur. Osmanlı kayıtlarında bazı belgelerde Akçaşehir'e bağlı Söke Karyesi ismi geçmektedir. Akçaşehir nahiye olarak kabul edilirken Söke buraya bağlı bir köy olarak geçmektedir. Bir süre, Söke ve Akçaşehir aynı isimle anılmıştır. Daha sonraları Akçaşehir tamamen terk edilmiş, sadece Söke ismi kullanılmıştır.¹⁵

Söke Kaymakamlığı elektronik arşivinden kaynak gösterilerek alınan bilgiler ışığında, Söke adından önce Akçaşehir adının kullandığı fakat ilerleyen yıllarda Akçaşehir adının zamanla unutulurken, Söke adına bırakmış ve bu şehir adı ile yaygınlaştığı görülmektedir.

Söke ile ilgili ilk kayıtlara 14.yy. da ulaşılmaktadır. Bu zamanda Söke Ayasuluğa bağlı bir köydür.¹⁶

¹⁴ <http://www.soketarihi.com/v2/index.php/soke-adinin-nereden-geldigi>, 2020/01/22.

¹⁵ <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/22.

¹⁶ <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/22.

Tablo-1. Sökenin İdari Gelişimi ¹⁷

Söke	Kaza 1308	Aydınoğulları Yönetimi
Akçaşehir-i	Kaza 1390	Osmanlı Yönetimi
Aydın	Kaza Beylik Merkezi 1402	Menteşe Beyliği Yönetimi
سوكه	Sancak Merkezi 1424	Menteşe Sancağı- Osmanlı Yönetim
	Sancak Merkezi 1826-1831	Sığla – Kaptanpaşa Eyaleti
	Kaza (1855-1865)	Sığla → Aydın eyaleti (salname)
	Kaza (1866-1867)	İzmir → Aydın eyaleti (salname)
	Kaza (1868-1923)	Aydın vilâyeti (salname)
	Kaza (1924)	Aydın

1864 tarihli vilâyet nizamnamesine göre mülkî taksimat, vilâyet-sancak (liva)-kaza-nahiye-köy olarak bölünüyordu. Aydın Vilâyeti ise, Aydın, izmir, Saruhan (Manisa), Mentese (Mugla) ve Denizli sancaklarından oluşmaktaydı. Aydın Vilâyeti'nin merkezi izmir idi. Söke, merkezi Güzelhisar olan Aydın Sancağı'nın bir kazası konumundaydı.¹⁸

Menteşe Beyliği'ne merkez olan Söke 1426 da ortadan kaldırılınca, Osmanlı döneminde yine Söke, Mentese Sancağı'nın merkezi olarak kalmıştır.

Bir eyalet, sancak beyinin idaresi altında sancak veya liva denilen idarî birimlerden meydana geliyordu.¹⁹

Aydın Sancağı'nın merkezi olan Güzelhisar ile bölgenin önemli bir yerleşim yeri olan Söke. 19. yüzyıl ikinci yarısına kadar birbirlerine Menderes Nehri'nin güneyinde yer alan; Güzelhisar-Koçarlı-Bağarası-Söke güzergâhı üzerinden bağlanırken, nehrin kuzeyindeki demiryolu hattının hizmete açılması ile beraber Reşadiye (Ortaklar), Karapınar (İncirliova) gibi yerleşim yerleri önem kazanmış ve demiryolu hattı merkezli yeni bir ulaşım-ticaret hattı iki yerleşim alanını birbirine bağlamaya başlamıştır. Bu durum, Menderes Nehri'nin güneyindeki eski güzergâh

¹⁷ <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/22.

¹⁸ Sepetçioğlu, *Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Girit'ten Söke'ye Mübadele Öyküleri*, Aydın, s.35. Aydın Vilayeti ile Söke Kazası'nın Cumhuriyet Dönemi'ndeki idari durumu için bkz., Musa Şaşmaz, *Türkiye'nin İdari Taksimatı 1920-2014*, 15 Cilt, TTK Yayınları, Cilt 3, Ankara, 2014, s. 221-223.

¹⁹ Halil İnalçık, "Eyalet", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.11, İsam Yayınları, 1995, s. 549-550.

üzerinde yer alan ve çoğu ticaret odaklı olan pek çok tarihi yapının zamanla kullanılmayarak atıl hale gelmesine ve nihayetinde çoğunun yıkılarak yok olmasına neden olmuştur.²⁰

Söke tarih boyunca coğrafi konum olarak önemli bir bölgede yer almıştır. Söke eski kervan yollarının bağlantı noktasındaydı yeni demiryolu hattının hizmete açılmasıyla eski güzargah üzerinde bulunan birçok tarihi yapı kullanılmadığından atıl hale gelmiştir.

Söke Kasabası da Büyük Menderes'in yakınlarında, sulak ve verimli arazilere sahip, 19.yüzyıl sonu ve 20.yüzyıl başlarında birçok etnik kökenden toplulukları barındırması dolayısıyla kozmopolit yapıya sahip bir kasabaydı.²¹ Söke coğrafi konumu itibari ile önemli bir bölgede yer alması nedeniyle ve ticaret amaçlı gelen farklı etkin gruplar sökede kozmopolit bir yapı olmuştur.

Aşağı Büyük Menderes Havzası'nda bulunan Söke, tarih boyunca değişik din ve kültürlerin beraber yaşadığı bir yerleşim birimi olmuştur. Nüfus büyüklüğü bakımından kentsel nüfusun kırsalıyla birlikte 115.000 olduğu, Söke DPT'nin belirlediği orta büyüklükteki kent sınıflandırmasında "orta büyüklükteki kent" sınıflandırmasında yer alan, bölgesinde gelişme potansiyeli yüksek ilçelerden biridir.²²

Söke ilçe merkezindeki yerleşimin, mekânsal gelişimi 2006 yılında yapılan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı'na kadar, 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları ile şekillenmiştir. Bu durum ise, ilçe özelinde üst ölçek mekânsal strateji gelişiminin sağlanamamasına ve uygulama ölçeğinde noktasal ve parçacıl plan kararları üretilerek kente dair üst ölçek strateji ve hedeflerden yoksun bir gelişim göstermesine neden olmuştur. İlk kez 2006 yılında onaylanan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı kararlarında, havaalanı, üniversite kampüs alanı, organize sanayi alanı ve golf turizmini öneren bir yaklaşım getirilmiştir.²³

²⁰ Yılmaz, "Söke Bağarası ve Akçakaya Köyü Çeşmeleri", s.275.

²¹ Sepetçioğlu, *Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Girit'ten Söke'ye Mübadele Öyküleri*, Aydın, s.35.

²² Pelin Gökçür, İclal Kaya Altay, Bilge Ulusoy Alpay, "Çok Merkezlilik / Orta Ölçekli Kent Kavramı; Söke Örneği", *ARTIUM*, 2016, C.4, S.2, s.5.

²³ Özkan Adilhan, Levent Ünverdi, "Kentsel Yenileme Sürecinde Kentsel Tasarımın Önemi: Aydın-Söke Örneği", *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s.250.

1831 Nüfus Sayımına göre, Söke Kazası'nda 1.381 Müslüman, 1.124 Rum ve 74 Ermeni ki toplam 2.579 erkek nüfus yaşamaktaydı¹¹. 1840-41 yılına ait nüfus defterlerine göre ise Söke Kazası genelinde toplam 1.902 Rum erkek nüfus bulunuyordu. Bu nüfusun kaza merkezi ile köylerine göre dağılımı ise şu şekildeydi.

Tablo-2. 1840-41 Yıllarında Söke Kazası'nda Rum Nüfusu

Yerleşim Yerleri	Nüfus	Oranı
Söke Kazası Merkezi	533	28,1
Kızılkilise Karyesi	10	0,5
Kemer Karyesi	11	0,5
Yeniköy Karyesi	283	14,9
Kelebiç Karyesi	518	27,2
Domatça Karyesi	507	26,7
Tozburgazı Karyesi	40	2,1

Sadece Söke Kazası'nda değil, Osmanlı İmparatorluğu'nun genelinde gayrimüslim topluluklardan Rumlar en kalabalık grubu oluşturmuyordu.²⁴

Tablo-3. Yıllara Göre Söke Nüfusu²⁵

Yıl	Söke Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2018	120.217	60.225	59.992
2017	118.855	59.763	59.092
2016	117.730	59.358	58.372
2015	116.583	58.721	57.862
2014	115.936	58.255	57.681
2013	115.541	58.118	57.423
2012	115.586	58.089	57.497
2011	115.692	58.049	57.643

²⁴ Muhammed Sarı, Muttalıp Şimşek, “1841 Tarihli Nüfus Defterine Göre Söke’de Rumların Nüfus Yapısı”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Haziran 2016, C.9, S.44, s.486

²⁵ <http://www.soke.gov.tr/nufus>, 2020/01/22.

2010	115.133	57.255	57.878
2009	115.758	57.812	57.946
2008	115.490	58.016	57.474
2007	115.939	58.379	57.560

Yukarıdaki tabloda Söke'nin 2007'den 2018'e kadar olan nüfus sayıları verilmiştir. Bu tabloya bakarak 2007'den 2018 yılına kadar yıldan yıla artış ve azalış değişikliği göstermiştir. Bazı yıllarda artarken bazı yıllarda azalmıştır. Bu artmayı ve azalmayı birçok nedene bağlayabiliriz. Örneğin; ekonomik durum, siyasi ve sosyal-kültürel durumlar gibi.

Söke'de kütüphanecilik faaliyetleri, Cumhuriyetten sonra Söke Türk Ocağı'nın açılmasıyla başlamış ve 1935'te Halk Evi'nin açılması ile gelişmiştir. Bu tarihte kütüphanenin adı Halk Evi Kitap Sarayı idi. 8 Ağustos 1951 tarih ve 530 sayılı kanunla halkevleri kapatılınca kütüphanenin kitapları Söke Belediyesi'ne devredilmiştir. 1954 yılına kadar depo halinde bekletilen kitaplar, bu tarihte belediye tarafından açılan şehir kütüphanesine devredilmiştir. İlk Öğretim Müdürlüğü tarafından şimdiki kütüphane binasında Söke Halk Kütüphanesi kurulmuştur.

1985 Yılında ise kaymakamlık makamının talebi üzerine tarihi değeri bulunan eski eser olarak Kültür Bakanlığı'na tahsis ve hazine adına tescil edilmiştir. Yerli yapılar içinde Söke'nin en yaşlı binasıdır.²⁶

Ören Yerleri ve Turizm Alanları

Söke Merkezde Tarihi Kemalpaşa Evleri

Güllübahçe'de Aziz Nikolas Kilisesi

Güllübahçe'de Priene Antik Kenti

Atburgazı'nda Atburgazı Kalesi

Doğanbey'de Dilek Yarımadası Milliparkı Sınırları İçinde Göçmen Kuşlar Ve Lezzetli

Balıkların Adresi Karina Dalyanı

Tarihi Rum Köyü Eski Doğanbey Evleri

Avşar'da Myus Antik Kenti

Yeşilköy'de Azap Gölü ve Kaya Mezarları

²⁶ <http://hacihalilpasa.kutuphane.gov.tr/TR-210465/tarihce.html>, 2020/01/22.

Sırlar Ve Efsanelerle Dolu Latmos (Beşparmak) Dağları

Serçin'de Meksika'dan Söke'ye Mucizevi Yolculukları İle Dikkat Çeken Yılanbalığı
Ve Göçmen Kuşların Cenneti Bafa Gölü

Karakaya'da Tarihi M.Ö. 8 Bin Yıllarına Dayanan Tarih Öncesi Kaya Resimleri²⁷

Yukarıda da bahsedildiği üzere, tarihi ve kültürel miras açısından oldukça önem teşkil eden bu yerler turizm bakımından da hem bölge ekonomisine hem de ülke ekonomisine katkısı olmuş ve olacaktır.

Evliya Çelebi, buranın helvasının, pamuğunun, iplik, bez, dimi gibi pamuklu mâmullerinin, bademinin, susamının, karpuz, kavun, limon, turunç ve beyaz ekmeğinin pek meşhur olduğunu kaydeder.²⁸

Söke bölgesi Akdeniz iklim kuşağı içerisinde yer almaktadır. Kışın yağışlı, yazları kurak geçer. Nem oranı diğer bölgelere göre yüksektir. Çam ve makilik dâhil her türlü yabancı bitki yanında kültürü yapılan pamuk, bilumum Habubat, Meyve, Sebze, Zeytin, İncir, yetiştirilir.²⁹

²⁷ <https://www.soke.bel.tr/belediye/15/Ören+Yerleri+ve+Turizm+Alanlari>, 2020/01/23.

²⁸ Emecen, “Aydın”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, s.235-237.

²⁹ <https://www.soke.bel.tr/belediye/4/Coğrafya+ve+iklim>, 2020/01/23.

2.BÖLÜM

SİCİLL-İ AHVAL KOMİSYONU VE DEFTERLERİ

Osmanlı Devleti'nde yenileşme hareketleri son dönemlerinde hızlanmaktaydı. Bu sebeple devlet kademelerinde kadrolaşma ve düzenleme olmaya başlamıştır. Merkezi otoritenin güçlü kılınması ve devamında padişahın her şeyden haberdar olması için bu tür girişimlerde bulunulmuştur. Memurlara ait herhangi bir sicil daha önceleri tutulmamıştır.

Sözlükte sicil, “resmî belgelerin kaydedildiği kütük, devlet memurlarının resmî vukuatlarını ihtiva eden defter”, sicill-i ahval de “memurların tercüme-i hâllerinden resmîyete intikal eden hususlar” anlamına gelir.³⁰ Sicill-i Ahval defterleri, memurların adeta özgeçmişi niteliğinde yazılmış belgelerdi. Bu belgelerden yola çıkarak o dönemde memurların hangi görevleri ihtiva ettikleri gibi birçok kanıt ulaşmak mümkün olmaktadır.

Bu defterler, II. Abdülhamid devrinde Osmanlı devlet teşkilatında görev alan memurların görevleri süresince gelişim aşamalarını izlemek amacıyla 1879 yılında Dâhiliye Nezareti'ne bağlı olarak kurulan Sicill-i Ahval Komisyonu'nun ve 1896'da bu komisyonun lağvedilmesiyle onun yerine teşkil edilen Me'murin-i Mülkiyye Komisyonu'nun faaliyetleri sonucu 1879-1909 döneminde düzenlenmiş olup bu dönemde devlet hizmetinde bulunan memurların sicil kayıtlarını ihtiva etmektedir.³¹ Bu kayıtlara bakılarak memurların hangi görev alanlarında çalıştığına ulaşıp buna bakarak kadroların nasıl şekillendiği ve bu kadroların memur sıklığı hakkında da bilgiye ulaşabilmektedir.

Memur bilgilerinin kayıt altına alınmasının mantığını Sultan II. Abdülhamid'in merkezîyetçiliğine, idari salahiyetlerini etkin bir şekilde kullanma azmine ve memleketteki her şeyden haberdar olma temayüllerine bağlamak yerinde

³⁰ Gülden Sarıyıldız, “Sicill-i Ahval Defterleri”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.37, İsam Yayınları, 2009, s.134.

³¹ Sarıyıldız, “Sicill-i Ahval Defterleri”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, s.134-135.

olacaktır.³² II. Abdülhamidin uyguladığı bu sistem, devletin sağlam temeller üzerinde yer alması ve bekasının korunması adına önem teşkil etmekteydi.

Sicil nizamları gereği defterlerde herhangi bir şekilde silinti ve kazıntı yapılamazdı. Defterlerde hata olduğu zaman hatanın üzeri okumayı engellemeyecek biçimde çizilerek yanına doğrusunun yazılması gerekirdi ki sicill-i ahval defterlerinde zaman zaman bu şekilde uygulamalar olduğu görülmektedir.³³ Sicill-i ahval defterlerine kaydedilen özet biyografiler, memurların devlet hizmetine ilk girdikleri zaman vermek zorunda oldukları "tercüme-i hal varakası" denilen matbu bir belge ile tercüme-i hal varakasına eklenmesi zorunlu olan bazı resmi evraklar esas alınarak hazırlanırdı.³⁴ Bu prosedürler devlet kadrolarında yer alan her memura uygulanmaktaydı. Böylelikle nizami bir şekilde kadrolar düzene sokulmaya çalışılmıştır.

Tercüme-i hâl varakasında memurun doğum tarihi, baba adı, eğitim durumu, görevleri, eserleri, rütbe ve madalyaları, kazandığı mükâfatlar, aldığı cezalarla ilgili cevaplandırılması istenen sorular bulunurdu. Bu soruların cevaplarının varakanın sahibi tarafından kendi el yazısıyla yazılması zorunluydu.³⁵ Yapılan bu uygulamalar ve evrak kaydı memurun görev süresince takibinin sağlanmasını kolaylaştırmaktaydı.

Sicill-i Ahval Komisyonu ve sicil defterleri devletin istihdam ettiği personel hakkında bilmesi gereken bilgilere sahip olmak amacıyla oluşturulmuştu.³⁶ Komisyon Arifî Paşa'nın Cağaloğlu'ndaki konağında çalışmalarını yürüttü. Çalışmalar için gerekli Sicill-i ahval varakaları, defterler ve cetveller ve lüzumlu başka evrakın basım ve hazırlanma işi devlet basımevi olan Matbaa-i âmire'ye sipariş edildi.³⁷ Ancak 1896 yılında komisyon kaldırılarak yerine Memurin-i Mülkiye Komisyonu kurulmuştur. II. Meşrutiyetin ilanı sonra 1908 yılında Memurin-i Komisyonu lağvedilerek, Dâhiliye Nezareti'ne bağlı Sicill-i Ahval İdaresi adıyla yeniden teşkilatlandırılmıştır. Ancak ertesi yıl 1909 yılında kurum kaldırılmıştır.³⁸

³² Yakup Karataş, "Sicill-İ Ahval Defterlerine Göre Bayezidli Devlet Memurları", *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 4, S.1, 2018, s.3.

³³ Sarıyıldız, "Sicill-i Ahval Defterleri", *TDV İslam Ansiklopedisi*, s.135.

³⁴ Sarıyıldız, "Sicill-i Ahval Defterleri", *TDV İslam Ansiklopedisi*, s.135.

³⁵ Sarıyıldız, "Sicill-i Ahval Defterleri", *TDV İslam Ansiklopedisi*, s.135.

³⁶ Karataş, "Sicill-İ Ahval Defterlerine Göre Bayezidli Devlet Memurları", s.3.

³⁷ Atilla Çetin, "Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları Hakkında Bir Araştırma." *Vakıflar Dergisi*, 29, 2005, s.90.

³⁸ Nuri Kavak, *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Eskişehir'li Memurlar (1879-1909)*, s.15.

Sicill-i Ahval Komisyonu'nda görevlerin bölümlere ayrılması ihtiyacı doğmuştur. Böylece üç bölüme ayrılmıştır;

1-Tescilat Kalemi, memurların terfi, rütbe maaş artışı veya azalması, görev değişikliği azil ve istifa gibi durumlarıyla ilgilenir. Ayrıca tüm tercüme-i hal varakalarını ve zeyl numaralarını defterlere aynen yazarak memurların sayısı, sınıfı, derece ve milliyetleri hakkında kayıt tutardı. Tescilat Kalemi bu görevlere ek olarak fihrist kayıtlarını hazırlar ve tercüme-i hallerinin onaylı suretini kopyalardı.³⁹

2.Tedkikat kalemi, memurlarının var olan bilgilerinin resmi kayıtlara uygun olup olmadığını kontrol ederdi.⁴⁰

3.Evrak kalemi, gelen giden evrakları kaydederek ilgili kurumlara gönderirdi.⁴¹

Sicill-i Ahval defterleri Osmanlı Devleti'nde yenileşme döneminin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Kurumların belli bir kimlik kazanmasına yardımcı olmuştur. Bununla birlikte kurumsallaşmanın getirdiği memurların artışı ve buna bağlı olarak denetim yapma ihtiyacının ortaya çıkması ile sonuçlanmıştır. İşte bu nedenle her memur için defterler tutulması sağlanmıştır.

Defterde memura ayrılan kısım yetmediği takdirde o memurla ilgili daha sonraki olaylar zeyil defterine, iş bu zeyil yirmi altıncı defterin on birinci sahifesinde mukayyed Abdülvahid Bey'in zeylinden ma-ba'ddır" gibi ibarelerle (DH. SAİD, 80 numaralı zeyil defteri) o kişinin hal tercümesinin nerede geçtiği belirtilmiştir.⁴²

Bir memurun sicilli-i ahval defterindeki sicil bilgilerine ulaşmak için memurun adı ve babasının adının bilinmesi yeterliydi. Esas sicil defterleri ve fihrist defterleri gizlilikleri itibariyle sandıklarda saklanırdı.⁴³

Sicill-i Ahval Defterleri memurlarla ilgili bilgileri bizlere ulaştırmakla kalmayıp aynı zamanda memurların görevlerini yaptığı yerlerle ilgili, orada hangi

³⁹ İbrahim Yılmazçelik ve Enes Mutluay, "Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi'nde Görev Yapan Palulu Memurlar", Fırat Üniversitesi Harput Uygulama Ve Araştırma Merkezi 71 Uluslararası Palu Sempozyumu Bildiriler Kitabı, s.74.

⁴⁰ Yılmazçelik ve Mutluay, "Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi'nde Görev Yapan Palulu Memurlar", s.74.

⁴¹ Yılmazçelik ve Mutluay, "Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi'nde Görev Yapan Palulu Memurlar", s.74

⁴² Sarıyıldız, "Sicill-i Ahval Defterleri", *TDV İslam Ansiklopedisi*, s.135.

⁴³ Sarıyıldız, "Sicill-i Ahval Defterleri", *TDV İslam Ansiklopedisi*, s.136.

kurumların bulunduğunu veya kapatılan herhangi bir kurumun olup olmadığına, yerleşim yerinin ekonomik durumunu, eğitim seviyesi gibi birçok bilgiye ulaşmak olanak dâhilindeydi.

3.BÖLÜM

SİCİLL-İ AHVAL DEFTERLERİNE GÖRE SÖKELİ DEVLET ADAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1.Memurların İsimleri ve Doğum Tarihleri

Sökeli devlet memurlarının isimleri ve doğum tarihleri, alttaki tabloda verilmiştir. Tablodaki doğum tarihleri baz alınarak küçükten büyüğe doğru sıralanmıştır. Tabloya göre yaşı en küçük memur 1891 yılında dünyaya gelen Mustafa Sıtkı Efendidir. Yaşı en büyük olan memur ise 1838 yılında dünyaya gelen Hacı Mustafa Efendidir.

Tablo-4. Memurların İsimleri ve Doğum Tarihleri

Memurların İsimleri	Memurların Doğum Tarihleri (Hicri – Miladi)	
Mustafa Sıtkı Efendi	1308	1891
Mehmet Rahmi Efendi	1305	1888
Mustafa Hilmi Efendi	1303	1886
Mustafa Şerif Efendi	1302	1885
Ali Rıza Efendi	1301	1884
Mustafa Fahri Efendi	1300	1883
Osman Nuri Efendi	1299	1882
Hasan Fehmi Efendi	1294	1877
Ali Cemal Efendi	1293	1876
İsmail Hakkı Efendi	1292	1875
Ali Ramiz Efendi	1291	1874
Hüseyin Hüsnü Efendi	1290	1873
Mehmet Emin Efendi	1289	1872
Ahmet Şükrü Efendi	1288	1871
Ali Talip Efendi	1277	1860
Osman Ferid Efendi	1272	1856
Mustafa Efendi	1266	1850
Mehmet Sabri Efendi	1264	1848

Mehmet Raşid Bey	1263	1847
Mehmet Bayay Efendi	1261	1845
Hacı Mustafa Efendi	1254	1838

2. Memurların Doğum Yerleri

İncelenen Sicill-i Ahval Defteri kayıtlarında yer alan memurlar, Aydın Söke sancağına bağlıdırlar. Doğum yerleri her birinde aynı olmamakla beraber, memurlar çoğunluğu Söke doğumludur. Aşağıda gösterilen tabloda, 17 memur Söke, 1 memur Rodos Kasabası, 1 memur Girit Adası, 1 memur Kuşadası Kasabası, 1 memur Balata Ovası doğumlu olup toplamda 21 memurun doğum yerleri incelenmiştir.

Tablo-5. Memurların Doğum Yerleri

Memurların İsimleri	Memurların Doğdukları Yerler
Ahmet Şükrü Efendi	Rodos Kasabası
Ali Cemal Efendi	Girit Adası
Ali Ramiz Efendi	Söke
Ali Rıza Efendi	Söke
Ali Talip Efendi	Kuşadası Kasabası
Hacı Mustafa Efendi	Balata Ovası
Hasan Fehmi Efendi	Söke
Hüseyin Hüsnü Efendi	Söke
İsmail Hakkı Efendi	Söke
Mehmet Rahmi Efendi	Söke
Mehmet Sabri Efendi	Söke
Mehmet Bayay Efendi	Söke
Mehmet Emin Efendi	Söke
Mehmet Raşid Bey	Söke
Mustafa Efendi	Söke
Mustafa Fahri Efendi	Söke
Mustafa Hilmi Efendi	Söke
Mustafa Sıtkı Efendi	Söke
Mustafa Şerif Efendi	Söke

Osman Ferid Efendi	Söke
Osman Nuri Efendi	Söke

3. Memurların Eğitim Durumları

Osmanlı Devleti islam eksenli bir devlet yapısına sahip olması ve sosyal çevrenin camii etrafında gelişmesi hasebiyle, eğitimin temeli sıbyan mektebine dayanmaktadır. Sıbyan mektebinde ilkokul düzeyinde eğitim alan talebeler burada okuma/yazma ve temel dersleri öğrenme yetisi kazanmıştır. Sıbyan mektebinden mezun olan talebelerden bazıları medrese eğitimine başlamıştır. Medrese eğitiminde dini bilgiler ile birlikte, matematik, tıp, astronomi, tarih, felsefe, coğrafya ve kimya gibi pozitif ilimlerinde eğitimini almışlardır.

Aşağıda arşiv kayıtlarından alınan belgeler incelenerek oluşturulan tabloda, Sökeli devlet memurlarının eğitim durumları gösterilmiştir. Memurlar ilköğretim eğitimini tamamladıktan sonra, Mekteb-i İbtidai, Mekteb-i Rüştîye gibi okullarda eğitimlerini devam ettirmişlerdir. İncelenen arşiv kayıtlarına göre, Osman Nuri Efendi'nin Hukuk diploması vardır.

Tablo-6. Memurların Eğitim Durumları

Memurların İsimleri	Memurların Eğitim Durumları
Ahmet Şükrü Efendi	Manastır Mekteb-i Rüştîyesi
Ali Cemal Efendi	Hususi Muallimlerden Mukeddemat-ı Ulum, Manastır Rüştü Askerisi, Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye
Ali Ramiz Efendi	Mahalle Mekteb-i İbtidai, Mekteb-i Rüştîyesi
Ali Rıza Efendi	Söke Mekteb-i İbtidai, Söke Mekteb-i Rüştîyesi, İzmir Mekteb-i İdadi
Ali Talip Efendi	Kuşadası Sıbyan Mektebi, Söke Kasabası Medresesi
Hacı Mustafa Efendi	Sıbyan Mektebi, Abdülkerim Efendi Medresesi
Hasan Fehmi Efendi	Söke Mekteb-i İbtidai

Hüseyin Hüsni Efendi	Söke Mekteb-i Rüştîyesi, Söke Medresesi
İsmail Hakkı Efendi	Söke Sıbyan Mektebi, Söke Mekteb-i Rüştîyesi
Mehmet Rahmi Efendi	Söke Mekteb-i İbtidai, Mekteb-i Rüştîye, İzmir Mekteb-i Sultani
Mehmet (Muhammed) Sabri Efendi	Mekteb-i İbtidai
Mehmet Bayay Efendi	Söke Mektebi
Mehmet Emin Efendi	Söke Mekteb-i Rüştîyesi
Mehmet Raşid Bey	Sıbyan Mektebi, İzmir Mekteb-i Rüştîyesi
Mustafa Efendi	Medrese
Mustafa Fahri Efendi	Sıbyan Mektebi, Söke Mekteb-i Rüştîyesi
Mustafa Hilmi Efendi	Söke Mekteb-i İbtidai, Söke Mekteb-i Rüştîyesi
Mustafa Sıtkı Efendi	Söke Mekteb-i İbtidai, Söke Mekteb-i Rüştîyesi
Mustafa Şerif Efendi	Sıbyan Mektebi, Soma Kazası Mekteb-i Rüştîyesi
Osman Ferid Efendi	Sıbyan Mektebi, İzmir Mekteb-i Rüştîyesi
Osman Nuri Efendi	Tokatlı Şakir Efendi İcazetname, Darul Funun Hukuk Şubesi

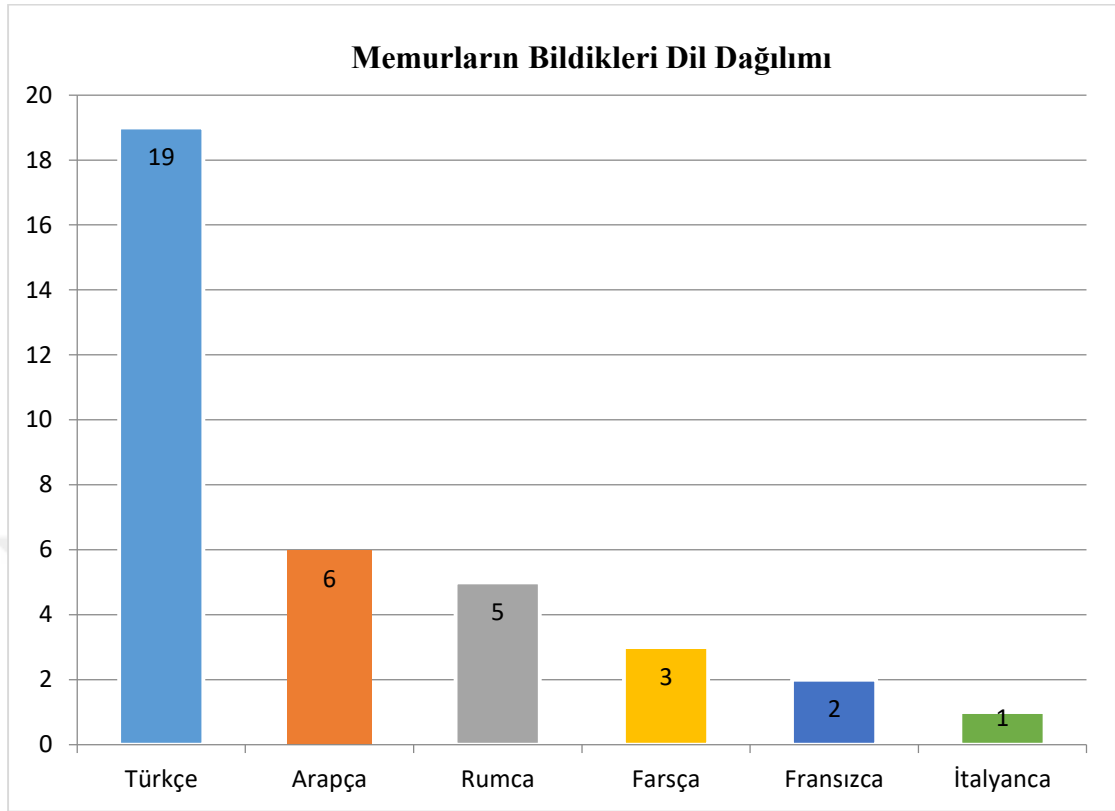
4. Memurların Bildikleri Diller

Sökeli devlet memurlarının bildiği diller, arşiv kayıtları incelenerek aşağıdaki tabloda verilmiştir. Yabancı dil öğrenmenin mahiyeti, bürokratik düzende hızla gelişen değişiklikler dolayısıyla önem kazanmıştır. Tabloya bakıldığında, Rumca, Farsça ve Arapça dilleri çoğu devlet adamı tarafından bilinirken, Fransızca, Farsça ve İtalyanca bilen devlet adamlarının sayısının oldukça az olduğu görülmektedir.

Tablo-7. Memurların Bildikleri Diller

Memurların İsimleri	Memurların Bildikleri Diller
Ahmet Şükrü Efendi	Türkçe, Rumca
Ali Cemal Efendi	Türkçe, Rumca, Arapça, Farsça, Fransızca, İtalyanca
Ali Ramiz Efendi	Türkçe
Ali Rıza Efendi	Türkçe, Rumca, Arapça
Ali Talip Efendi	Türkçe
Hacı Mustafa Efendi	Türkçe
Hasan Fehmi Efendi	Türkçe
Hüseyin Hüsnü Efendi	Türkçe, Rumca
İsmail Hakkı Efendi	Türkçe
Mehmet Rahmi Efendi	Türkçe, Arapça, Farsça, Fransızca
Mehmet Sabri Efendi	Türkçe
Mehmet Bayaz Efendi	Arapça
Mehmet Emin Efendi	Türkçe
Mehmet Raşid Bey	Türkçe
Mustafa Efendi	Türkçe
Mustafa Fahri Efendi	Türkçe, Rumca
Mustafa Hilmi Efendi	-
Mustafa Sıtkı Efendi	Türkçe
Mustafa Şerif Efendi	Türkçe, Arapça, Farsça
Osman Ferid Efendi	Türkçe
Osman Nuri Efendi	Türkçe, Arapça

Grafik-1. Memurların Bildikleri Dil Dağılımı

Memurların bildiği dil dağılımı kümenlenmiş sütun grafiği yöntemi ile Grafik-1’de verilmiştir. Yukarıda verilen grafik incelendiğinde Türkçeden sonra en yaygın bilinen diller 6 memur ile Arapça, 5 memur ile Rumca, 3 memur ile Farsça, 2 memur ile Fransızca, 1 memur ile İtalyanca dilleridir.

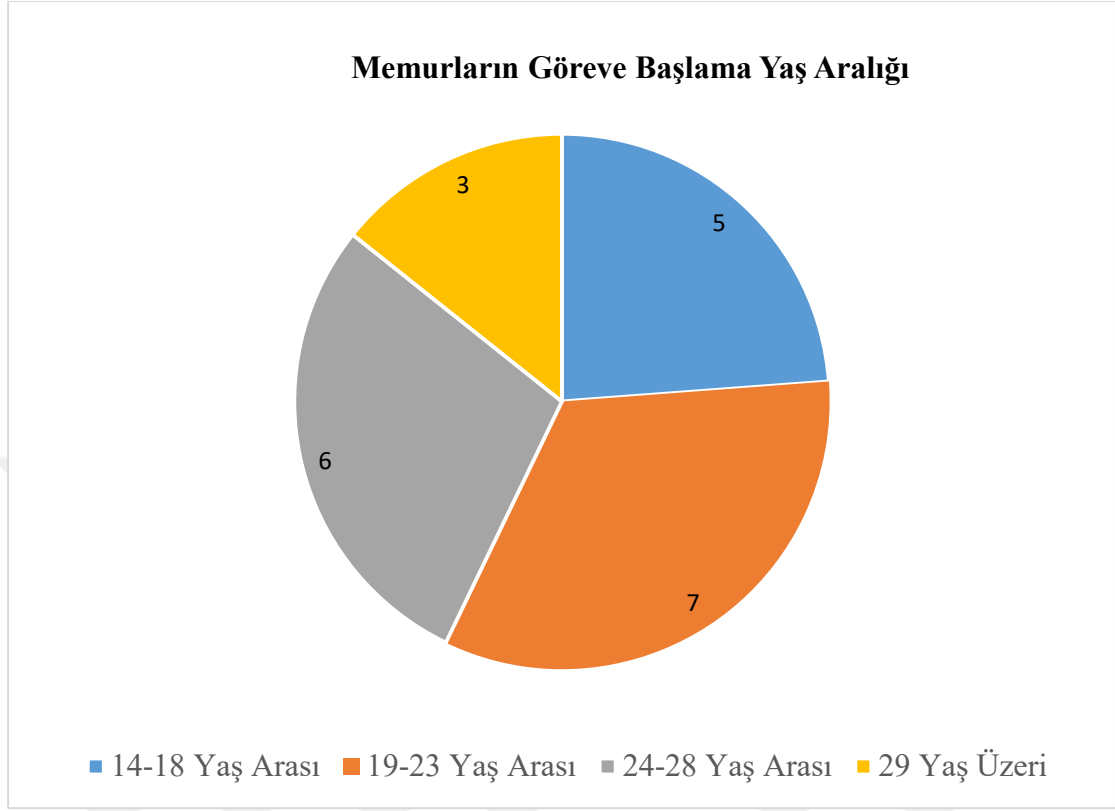
5. Memurların Göreve Başlama Yaşları

Aşağıdaki tabloda Sökeli devlet memurlarının arşiv kayıtlarına göre memuriyete başlama yaşları verilmiştir. Göreve başlama yaşları en küçükten en büyüğe göre hazırlanmış olup, Ali Talip Efendi ve Mustafa Sıtkı Efendi 14 yaşında göreve başlayan en küçük memurlardır; 49 yaşında göreve başlayan en büyük Hacı Mustafa Efendi’dir.

Tablo-8. Memurların Göreve Başlama Yaşları

Memurların İsimleri	Memurların Göreve Başlama Yaşları
Ali Talip Efendi	14
Mustafa Sıtkı Efendi	14
Mustafa Fahri Efendi	15
Mustafa Hilmi Efendi	17
Mehmet Raşid Bey	18
Ali Ramiz Efendi	19
Hasan Fehmi Efendi	19
Mehmet Emin Efendi	19
Mustafa Şerif Efendi	19
Ahmet Şükrü Efendi	22
Hüseyin Hüsnü Efendi	22
İsmail Hakkı Efendi	22
Mehmet Rahmi Efendi	24
Mustafa Efendi	25
Ali Rıza Efendi	26
Ali Cemal Efendi	27
Osman Ferid Efendi	28
Osman Nuri Efendi	28
Mehmet Sabri Efendi	30
Mehmet Bayay Efendi	46
Hacı Mustafa Efendi	49

Grafik-2. Memurların Göreve Başlama Yaş Aralığı

6. Memurların İstihdam Alanları

Sökeli devlet adamlarının, Osmanlı Devlet’inde çeşitli memuriyet alanlarında görev yaptığı görülmektedir. Aşağıdaki tablo incelendiğinde, devlet memurlarının çoğunluğunun yazı işleri, telgraf ve posta işlerinde çalıştığı söylenebilir. Bunların yanı sıra, Nüfus Memurluğu, Tahsilat Müfettişliği, Tahsil Memurluğu, Bidayet Mahkemesi Azalığı, Evkaf Memurluğu, Sandık Emirliği, Duyun-u Umumiye Memurluğu, Tütün Fabrikası Muavinliği gibi çeşitli memuriyet dallarının da istihdam edildiği söylenebilir.

Tablo-9. Memurların İstihdam Alanları

Memurların İsimleri	Memurların İstihdam Alanları
Ahmet Şükrü Efendi	Florina Kazası Nüfus Kitabeti, Tütün Tahsis Komisyonu Memuriyeti, Marmaris

	Kazası Nüfus Memuriyeti, Köyceğiz Kazası Mal Müdüriyeti, İmroz Kazası Nüfus Memuriyeti, Karaburun Kazası Nüfus Memuriyeti, Kepez Kazaları Nüfus Memuriyeti
Ali Cemal Efendi	Söke Kazası Tahsilat Müfettişliği, Aydın – Nazilli – Bergama ve Çeşme Tahsilat Müfettişliği, Çeşme Tahsil Memurluğu Vekâleten, Söke Kazası Tahsil Memurluğu
Ali Ramiz Efendi	Kuşadası Muhasebesi Muvakkat Piyade Kolculuğu, Söke Duyun-u Umumiye Tahsildarlığı, Nazilli Duyun-u Umumiye İdaresi Aşar Kitabeti
Ali Rıza Efendi	Aydın Sancağı Bidayet Mahkemesi Azalığı
Ali Talip Efendi	Söke Kasaba Duhan Fabrikası Kitabeti, Söke Kazası Rusumu Sitte İkinci Kitabeti, Kuşadası Mahkeme Memur Kitabeti, Söke Kazası Nüfus Memuriyeti
Hacı Mustafa Efendi	Söke Kazası Müfettişliği
Hasan Fehmi Efendi	Çine Kazası Nahiyesi Çoban Aşarı Ambarı, Çine Kazası Merkez Aşarı İkinci Kitabeti, Aydın Sancağı Muhasebe Kalemi, Aydın Sandık Emirliği
Hüseyin Hüsnü Efendi	Söke Duyun-u Umumiye İdaresi, Aşar Kitabeti, Kırkağaç Duyun-u Umumiye Memuriyeti, Soma Duyun-u Umumiye Memuriyeti
İsmail Hakkı Efendi	Söke Kazası Tahrirat Kalemi, Söke Kazası Bidayet Mahkemesi İkinci Kitabeti
Mehmet Rahmi Efendi	Söke Kazası Evkaf Memurluğu
Mehmet Sabri Efendi	Karapınar Rusumat Memuriyeti, Aydın Sancağı Menafi Sandık Kitabeti, Ziraat Bankası Tahsildarlığı, Söke Kazası Ziraat

	Bankası Muhasebe Kitabeti, Söke Kazası Aşar İkinci Kitabeti, Söke Kazası Aşar Baş Kitabeti
Mehmet Bayay Efendi	Söke Kazası Sandık Emaneti
Mehmet Emin Efendi	Söke Duyun-u Umumiyesi, Finike Duyun-u Umumiyesi, Bayındır Duyun-u Umumiyesi
Mehmet Raşid Bey	İzmir Tahrirat Kitabeti, Meclisi Temyiz Zabıt Kitabeti, Meclisi Mezkûr Müstantikliği, Belediye Baş Kitabeti, Aydın Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi Aza Müzalimliği, Mahkem-i Mezbûre Mukavelat-ı Muharrirliği
Mustafa Efendi	Söke Tütün Fabrikası Muavinliği, Aydın Rusumat Bandrol ve Evrak-ı Sahiha Mukayyedliği, Söke Rusumat Memurluğu, Faş Adası Rusumu Sitte Müdürüyeti Baş Kitabeti, İzmir Rusum-u Sitte Müdüriyeti Mülhakat Mukayyet Refikliği, Aydın Vilayet-i Çelilesi Muhasebe Kâtipliği, Rados Rusum-u Sitte Müdüriyeti Baş Kâtipliği, Foça Duyu-u Umumiye Müdüriyeti Tahrirat Kâtipliği, Söke Duyun-u Umumiye Memurluğu, Kuşadası Duyun-u Umumiye Memurluğu, Söke Kazası Sandık Emirliği, Aydın Duyun-u Umumiye Müdüriyeti Baş Kitabeti, Çeşme Duyun-u Umumiye Memurluğu
Mustafa Fahri Efendi	Söke Kazası Telgrafhanesi, Konya Vilâyet Sandıklı Kazası Telgraf ve Posta merkezi Muhabere Memuruyeti, Aydın Vilâyet Telgraf ve Posta Baş Müdüriyeti, Erzurum Vilâyet Beyazıt Telgraf ve Posta Merkezi Muhabere Memuriyeti

Mustafa Hilmi Efendi	Söke Ziraat Bankası Sandık Odacılığı, Ziraat Bankası Sandık Tahsildarlığı, Aydın Banka Şubesi Veznedarlığı
Mustafa Sıtkı Efendi	Söke Ziraat Bankası Odacılığı, Aydın Sancağı Evkaf Sandığı Eminliği
Mustafa Şerif Efendi	Gönüllü olarak Üçüncü Ordu-yu Hümayün Askeri Telgraf Bölüğü, İzmir Posta ve Telgraf Merkezi, Ödemiş Merkez-i Muvakkat Muhabere Memuriyeti, Sultaniye Telgraf ve Posta Merkezi
Osman Ferid Efendi	Söke Kazası Müstantik Muavinliği
Osman Nuri Efendi	Karesi Sancağı Bidayet Mahkemesi Azalığı

7. Memurların Aldığı Maaşlar

Sökeli devlet memurlarının almış oldukları en düşük ve en yüksek maaş tutarları aşağıdaki tabloda listelenmiştir. Memurların, görev aldığı kurum ve ünvanlarına göre maaşları farklılık göstermektedir. Bu bağlamda; en az maaş alan memur 50 kuruş alan Mustafa Hilmi Efendi, en yüksek maaş alan memurlar ise 1000 kuruş alan Ali Rıza Efendi ve Osman Nuri Efendi'dir. Bunlara ek olarak Hacı Mustafa Efendi'nin ne kadar maaş aldığı bilinmemektedir.

Tablo-10. Memurların Aldığı Maaşlar

Memurların İsimleri	Memurların Aldığı En Düşük ve En Yüksek Maaşlar
Ahmet Şükrü Efendi	120-319 kuruş
Ali Cemal Efendi	250-500 kuruş
Ali Ramiz Efendi	200-350 kuruş
Ali Rıza Efendi	1000 kuruş
Ali Talip Efendi	250-350 kuruş
Hacı Mustafa Efendi	Bilinmiyor
Hasan Fehmi Efendi	300-607 kuruş
Hüseyin Hüsnü Efendi	200-133 kuruş

İsmail Hakkı Efendi	225 kuruş
Mehmet Rahmi Efendi	300 kuruş
Mehmet Sabri Efendi	230-323 kuruş
Mehmet Bayay Efendi	250 kuruş
Mehmet Emin Efendi	200-300 kuruş
Mehmet Raşid Bey	100-500 kuruş
Mustafa Efendi	200-500 kuruş
Mustafa Fahri Efendi	200-320 kuruş
Mustafa Hilmi Efendi	50-300 kuruş
Mustafa Sıtkı Efendi	200-300 kuruş
Mustafa Şerif Efendi	300-400 kuruş
Osman Ferid Efendi	300 kuruş
Osman Nuri Efendi	1000 kuruş

4.BÖLÜM

SÖKELİ DEVLET ADAMLARININ HAL TERCÜMELERİNİN TRANSKRİPSİYONLARI

1.Mehmet Raşid Bey

Mehmet Raşid Bey Miryeli Müteveffa Halil Bey nam kimsenin oğludur. Bin iki yüz atmış üç sene-i hicriyesinde Söke Kasabası'nda tevellüd eylemiştir. Sıbyan mektebinde mukaddime-i ulumu tahsil ettikten sonra İzmir Mekteb-i Rüştîyesi'ne dühul ile tahsili meşrut olan dersleri görerek ahz eylediği şehâdetnâmesi zayi olmuştur. Türkçe kitabet eder. Bin iki yüz yetmiş dokuz senesinde on altı yaşında olduğu halde Mülga Meclisi İzmir Eyaleti Tahrirat Kalemine mülazemet suretiyle dühul ederek, seksen bir senesi Rebiyü'l-evveli ve ahirinde diyet yüz kuruş maaş ile İzmir Tahsilat Kitabetine memur olmuş ve seksen beş senesi Şa'bân'ı evahirinde altı yüz kuruş aylıkla mülka eden Meclis-i Temyizi Zabt-ı Kitabetine ve seksen altı senesi şehir-i Ramazan-ı Şerifinde meclis-i mezkûr müstantikliğine ve doksan senesi Cemaziye'l-ahiresi'nde binyüzkuruş şehriye ile Belediye Baş Kitabetine naklen tayin olunmuş ve doksan iki senesi Cemaziye'l-evveli'sinde yediyüzellikuruş meblağla tekrar müstantikliğine ve doksan altı senesi şehir-i Ramazan-ı Şerifi evahirinde ve teşkilat-ı adliye sırasında üçyüzkuruş meblağla Aydın Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi Aza Mülazimliğine tahdisi memuriyet eyleyerek, doksan yedi senesi Rebiü'l-ahirinde bi-l istifa infisal etmiş ve sene-i mezbûre babında beşyüzkuruş maaşla elyevm müstahdem bulunduğunu mahkeme-i mezbûre mukavelat-ı muharrirliğine tayin olunmuştur. Bulunduğu memuriyetlerden nakil ve tahvil ve istifa suretleriyle infitan ederek umur-u memuresinde dolayla müttehim olmamış ve taht-ı mahkemeye alınmıştır. Mahkeme-i mezbûre Reisi Abdurrahman Hulusi Efendinin yazdığı mülâhaza da mumailayhin beyan eylediği ahval-i vakıa mutabıktır ve Vilâyet-i Müşarünileyh'a Adliye Müfettişi faziletli Ramiz Efendi Hazretleri'nin derc ettiği mütalâda riyasetin ifadesi makaret-i zımnında ve Vali'i Vilayet-i Devletli Ali Paşa Hazretleri tarafından yazılmış olan mütalâda vazifesine say-ı olduğu, amirlerinin tasdikinden anlaşılmıştır denildiği gibi Adliye Nazırı devletli Asım Paşa hazretleri

canibinden ilave buyurulan mülâhazada vilâyetin işbu şehâdeti tasdik olunur denilmiştir. Sene 24 Ramazan 1300 / sene 19 Mayıs 299 muamelesinde.⁴⁴

2.Osman Ferid Efendi

Osman Ferid Efendi, Hacı Selim Ağa'nın mahdumudur. Bin iki yüz yetmiş iki senesi Zilkadesi evasıtında Söke Kasabasında tevellüd eylemiştir. Sıbyan Mektebinde mukaddime-i ulumu bade-t tahsil İzmir Mekteb-i Rüştîyesi'nde tedrisi mutad olan dersleri okumuş ise de, şehâdetnâme almaksızın çıkmıştır. Türkçe kitabet eder. Bin üç yüz senesi Rebiyü'l-evveli'nin evasıtında yirmi sekiz yaşında olduğu halde üçyüzkuruş maaşla elyevm müstahdem olduğu Söke Kazası Müstantik Muavinliğine tayin olunmuştur. Henüz infisal görmemiş ve vazaif-i memuresinden dolayı taht-ı muhakemeye alınmayıp müttehim de olmamıştır. Söke Kazası Bidayet Mahkemesi Reisi Mehmet Sadık Efendi Mumaileyhin müstekimu-l edvar olup, derece-i ehliyeti bulunduğu memuriyetin ifasına kâfi olduğu tasdik olunur. Ve Aydın Vilâyet Adliye Müfettişi ile Valisi mumaileyhin ahvali tasdikinden anlaşılmıştır. Ve Adliye Nazırı devletli Hasan Fehmi Paşa hazretleri vilâyetle müfettişin işbu şehâdetleri musaddıktır, demişlerdir. Fi 25 Cemaziye'l-evveli 1302 ve Fi 28 Şubat 1300⁴⁵

3.Mehmet Bayay Efendi

Mehmet Bayay Efendi, Söke kazası ahali'i muteberesinden müteveffa Hacı Mehmet Efendi Makirsu'nun oğludur. Bin iki yüz atmış bir senesi şehir-i Zilkadesi'nin dördünde Söke Kazasında tevellüd etmiştir. Sıbyan Mektebinde esas İslamiyet olan Mukaddeme-i Ulum-u Diniyye vesaire okumuştur. Arabi okur-yazar. Bin üç yüz yedi senesi şehir-i Saferü'l hazinin on yedisinde kırk altı yaşında iken, ikiyüzellikuruş maaşla Söke Kazası sandık emanetine tayin olunmuştur. Fizan Sancağı Muhasebeciliğiyle Mutasarrıflığından ve Trablus Garp Vilâyet Valiliği'nden yazılan mülâhazalara atıf ile Maliye Nezaret-i Celilesi'nden mumaileyhin ehliyeti memuriyetle mütenasip idiği beyan kılınmıştır. Fi 25 Ramazan 1310 ve Fi 1 Şubat 1308⁴⁶

⁴⁴ BOA, DH. SAİD. d, 00005/00167.

⁴⁵ BOA, DH. SAİD. d, 00008/00249.

⁴⁶ BOA, DH. SAİD. d, 00044/00225.

4. Mustafa Efendi

Mustafa Efendi müteveffa Hacı Halil'in oğludur. Bin iki yüz atmış altı senesi Rebiü'l-evvel'in on ikisinde Aydın dâhilinde Söke'de tevellüd etmiştir. Medresede ders görmüştür. Türkçe okur-yazar. Doksan iki senesi şehr-i Muharremü-l Haramın yirmi beşinde ikiyüzkuruş maaşla Söke tütün fabrikası muavinliğine girip, doksan üç senesi Rebiü'l-ahiri'nin dokuzunda memuriyeti lağvedilmiş ve sene-i merkûme Cemaziye'l-evveli'nin on birinde dörtyüzkuruş maaşla Aydın Rüsumat Müdüriyeti bandırol ve evrak-ı sahiha mukayyedliğine tayin ve doksan altı senesi Şevvali'nin on birinde vaki tenkihat'da maaşı üçyüzatmışkuruşa tenzil ve doksan yedi senesi Saferi gurasında maaş halisiyle Söke Rüsumat memurluğuna tahvil olunmuş ve sene-i merkûme Cemaziye'l-evvelisi gurasında icra kılınan tenzilat'da maaşı üçyüzkuruşa indirilmiş ise de, Cemaziye'l-ahiresi'nin üçünde beşyüz kırkkuruş maaşla Foş adası Rüsüm-u sitte Müdüriyeti Baş Kitabetine irtifa ederek, doksan sekiz senesi Cemaziye'l-ahiri'nin on beşinde müdüriyetin memuriyete kabulüyle maaşı üçyüzkuruşa tenzil etmiş ve sene-i mezbûre şehr-i Ramazan-ı Şerifi'nin on dördünde bi-l istifa, Şevvali'nin yirmi sekizinde dörtyüzkuruş maaşla İzmir Rüsüm-u Sitte Müdüriyeti Mülhakat Mukayyed Refikliğine alınmış ve üç yüz senesi Rebiü'l-evveli'nin on üçünde beşyüzkuruş maaşla Aydın Vilâyet-i Celilesi Muhasebe Kâtipliğine nakl-i memuriyet etmiş ve sene-i mezkûre şehr-i Receb'in beşinde istifa edip, mâh-ı mezbûrun yirmi üçü'nde yine beşyüzkuruş aylıkla Rodos Rüsüm-u sitte Müdüriyeti Baş Kâtipliğine gitmiş ve Şa'bân'ül-Muazzam'ın yirmi yedisinde maaşı beşyüzatmışkuruşa terakki etmiştir. Üç yüz üç senesi Cemaziye'l-ahiresi'nin altısında altıyüzkuruş maaşla Foça Duyun-u Umumiye Müdüriyeti Tahrirat Kâtibi ve sene-i merkûme saferü-l safdesi'nin on dokuzunda talebi üzerine dörtyüzkuruş maaşla Söke Duyun-u Umumiye memuru olmuş ve üç yüz beş senesi Cemaziye'l-ahiresi'nin beşinde Kuşadası Duyun-u Umumiye memurluğuna tahvil kılındığı ve bizzarure kendisininde resen ayrılamayacağı cihetle istifa etmiş ve sene-i merkûma şehr-i Recebi Şerifin on altısında üçyüzatmışkuruş aylıkla Söke Kazası Sandık Eminliğine girmiş ve üç yüz altı senesi Şehr-i Recebin altısında beşyüzkuruş aylıkla Aydın Düyun-u Umumiye Müdüriyeti Baş Kitabetine irtifa etmiştir.

İzmir Düyun-u Umumiye Nezaretiyle İdare-i Merkeziye Müdüriyet-i Umumiyesi'nden yazılan mülâhazalarda mumaileyhin ehliyet ve liyakatı tasdik

olunmuştur. Söke Rüsum-u sitte Memurluğuna Kuşadası kâtipliğinden ve İzmir Rüsum-u sitte Mülhakat mukayyedi refikliğinden ve Aydın Vilâyeti Muhasebe Kalemi kâtipliğinden ve Rodos Düyun-u Umumiye Muhasebe ve Foçtin Müdüriyeti tahrirat kitabetlerinden ve Söke Düyun-u Umumiye memrluğuyla Söke Sandık Eminliğinden beraet zimmet ve hüsn-ü hizmetine dair “15 Mayıs 96” 28 Temmuz 97 ve 19 Ağustos 97 ve 1 Kanun-u sani 98 ve 3 Mayıs 99 ve 9 Mart 302 ve 23 Ağustos 302 ve 19 Şubat 303 ve 23 Şubat 304” tarihli devr-i muhasebe

Zeyilleriyle şehâdetnâme ve mazbataların Nezaret-i Mezkûresine musaddık suretleri merbuttur. Mumaileyh üç yüz sekiz senesi Rebiü’l-evvelin yirmi yedisine masadif üç yüz altı senesi Teşrin-i Evvelin yirmi dokuzunda beşyüzellikuruş maaşla Nezaret-i mezkûre mülhakatından Çeşme Düyun-u Umumiye memuru olmuştur. Fi 4 Cemaziye’l-ahir 1313 ve Fi 9 Teşrin-i Sani 1311

Mumaileyhin zuhur eden zimmetine bin üç yüz on üç senesi Rebiü’l-ahirin yirmi yedisinde 4 Teşrin-i Evvel 311 bir ay tahkikat işten el çektirildiği gibi Kuyud-u İdarenin tahridıyla rûsûm miri tahsilatında vukua gelen bir takım su’i istimâlâtın mürucu olduğu ahiren anlaşılmakla katiyyen azil olunmuş ve zimmetinin tahsisli ve hakkında muamele-i kanuniye’nin icrası zımnında evrakıyla maan hükümete teslimi mahalline tebliğ edildiği Düyun-u Umumiye’i Osmaniye memurin şubesinin 26 Mayıs 318 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiş ise de, zimmeti kaç kuruşdan ibaret olduğuna ve su’i istimâlâtın ne derecede bulunduğu dair sebk eden istilam üzerine Düyun-u Umumiye komiserliğine cevaben gelen 23 Mayıs 320 tarihli tezkire ile melfufu 11 Mayıs 320 tarihli vukuat pusulasında bu bab’da icra olunan tetkikat-ı kuyudiye ve İzmir Düyun-u Umumiye Nezaretiyle ceryan eden muhabere neticesinde zikir olunan su’i istimâlâtın müskiren resm-i miriyi tahsilatı yoluyla kayda geçirilmeyip, defatir-i kuyudiye de tahrif vukua getirilmesinden ve tahsilat-ı vakıadan bir kısmının bazı memuriyet zimmetinde kalmasından ibaret bulunduğu ve bu bab’da asıl faili müstakil Çeşme memuriyetine merbut Köste İdaresi aidan memurları olup, mumaileyh Mustafa Efendi’nin ise yüzelliüç kuruş sandık açığı zuhur ettiği cihetle işten el çektirildiği tarihinden itibaren mazul tanıldığı ve kendisi bin üç yüz on dört senesi evahirinde avail sene-i maliye 31 vefat etmekle anfe-l beyan sandık açığının

mumaileyhin Duyun-u Umumiye ihtiyat sandığına istihkakı olan akça'dan mahsubu icra olunduğunun anlaşıldığı beyan edilmekle tezbil kılındı.⁴⁷

5.Hacı Mustafa Efendi

Hacı Mustafa Efendi, Uslu Çolakzade Hacı Musa Efendi'nin mahdumudur. Bin iki yüz elli dört sene-i hicriyesinde “1254 sene-i maliye” Söke Kazasına muzaf Balat Ovası namı mahalde tevellüd eylediği nüfus-u tezkire-i Osmaniyesi suret-i musaddakasında muharrerdir. Mahalli mezbûr Sıbyan Mektebinde ve Ödemiş Kazasında Elhac Abdulkerim Efendi ve Uşak Kasabasında ayıntabı Ahmet Efendi medreselerinde ve bade Aydın Sancağında Akmesicid Medresesinde tahsil-i ulum ederek, Aydın Müftüsü İbrahim Efendi'den icâzetnâme almıştır. Türkçe kitabet eder. Bin üç yüz üç senesi Zilhiccesi'nin yirmi altısında “13 Eylül 302” kırk dokuz yaşında iken, Söke Kazası Müfettişliğine tayin buyurulmuştur. Zikir olunan Müfettişliğe tayinine dair menşur ile icâzetnâmesi ve nüfusu tezkire-i Osmaniyesi'nin musaddık suretleri tercüme-i hali varakasıyla mahfuzdur. Fi 23 Muharremü-l Haram 1314 ve Fi 23 Haziran 1312⁴⁸

6.Mehmet (Muhammed) Sabri Efendi

Mehmet (Muhammed) Sabri Efendi Hacı İbrahim Ağanın oğludur. Bin iki yüz atmış dört sene-i hicriyesinde, “sene-i maliye 1264” tevellüd ettiği nüfus Tezkire-i Osmaniyesinde muharrerdir. Söke Kazası Mekteb-i İbtidaisinde mukaddime-i ulumu medrese de bir miktar arabi ve farisi okumuştur. Türkçe okur-yazar otuz yaşında iken, bin iki yüz doksan dört senesi Şa'bân'ın üçünde ve 1 Ağustos 293 ve ikiyüzotuzkuruş maaşla Aydın Sancağına tabi Karapınar Rûsumat memuriyetine tayin olunup, bin iki yüz doksan beş senesi şehir-i Cemaziye'l-evveli'nin on birinde “21 Mayıs 294” memuriyet-i mezkûreden bi-l istifa ve infikan etmiştir bin iki yüz doksan altı senesi şehir-i muharrem'in yirmisinde “1 Kanun-u Sani 294” Aydın Sancağı menafî sandık kitabetine ba tayin bin üçyüz iki senesi şehir-i Recebin yirmi sekizinde “1 Mayıs 201” yüz kuruş zam ile maaşı beşyüz kuruşa iblağ edilmiş, bin üç yüz dört senesi şehir-i Şa'bân'ın ortasında “26 Nisan 203” seyyar tahkik memuru Arif Efendi tarafından mugayır usul ve nizam bazı muamelatı görüldüğü beyanıyla icray-ı tahkikat için eli

⁴⁷ BOA, DH. SAİD. d, 00064, 00054.

⁴⁸ BOA, DH. SAİD. d, 00071/00004.

işten çektirilerek infisal ettirilmiş ise de, muahhiren icra olunan tetkikat neticesinde bir gün ilişiği ve su'i muamelesi olmadığı tahakkuk etmiş ve bin üç yüz altı senesi Zilhiccesi'nin yirmi sekizinde "13 Ağustos 305" dörtyüz kuruş maaş liva-i mezkûr Ziraat Bankası Tahsildarlığı'na ve bin üç yüz yedi senesi Rebiü'l-evvelinin dokuzunda "1 Teşrin-i Sani 305" beşyüz kuruş maaşla Söke Kazası Ziraat Bankası Muhasebe Kitabetine tayin olunarak ifay-ı vazifeye mübaşeret etmiştir. Kaymakam Kaza tarafından yazılan mülâhaza da sahib-i tercümesinde işbu varakadaki ifadatı mazaret-i sıhhat idiği ibraz olunan suret-i musaddakaları merbut bulunan mağlebeler mukarenetinden anlaşılmış ve iktidarı vazife'i memuriyetini ifaya kâfi idiği ve ashab-ı afdan bulunduğu şartla tasdik kılınmıştır. Ve mezkûr banka müdüriyet-i umumiyesinde yazılan şart'da dahi " efendi mumaileyh ifay-ı vazife etmektedir" denilmiştir. Hademat-ı sabıkasındaki müddet-i istihdamını ve miktar-ı maaş ve esbab-ı infikak ve keyfiyet beraet-i havi Aydın Sancağı Meclis İdaresi'nin yüz kırk yedi ve yüz kırk sekiz ve yüz kırk dokuz numaralarına ve 30 Mayıs 211 tarihli üç kıta mazbata ve tezkire-i Osmaniyesi suret-i musaddıkları asıl tercüme'i hali varakasıyla mahfuzdur. Fi 18 Ramazan 1317 Fi 20 Teşrin-i Sani 1315 mumaileyhin maaşı bin üç yüz on dört senesi Saferi'nin ikisinde 1 Temmuz 312 altıyüz kuruşa iblağ edildiği Ziraat Bankası Müdüriyet-i Umumiyesi'nin ol bab'daki vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin memuriyetini su'i istimâl ve sahte şehâdetnâme tanzim eylediği inde-t teftiş anlaşılması üzerine üç yüz yirmi iki senesi Rebiü'l-evveli'nin on altısında 8 Mayıs 320 azil olunarak evrakı Söke Kazası Meclis İdaresine bi-t tevdi icra kılınan muhakeme neticesinde sahte ilim ve cüz'i tanzimine ihtiyar ettiğine dair bir güne delail ve emare'i nakle görülememesinden ve vazifesini su'i istimal ettiğine dair mevadd-i müddea bahanın tahakkuk etmesinden dolayı her iki cihetten beraetine karar verildiği, Kaza-i Mezkûr Meclis İdaresi'nin 2 Nisan 322 tarihli ilamı suret-i musaddakasında anlaşıldığı ve üç yüz yirmi beş senesi Cemaziye'l-evveli'nin yirmi altısında 24 Haziran 323 üçyüzellikuruş maaşla mezkûr Köse Kazası aşar ikinci kitabetine tayin ve Şa'bân'ın dokuzunda 4 Mayıs 323 üçyüzyetmişbeşkuruş maaşla işar Baş Kitabetine terfi eylediği ve hizmet-i sabıkasından zimmet ve ilişiği olmadığı, Aydın Vilâyeti Meclis İdaresi'nin mazbatasına atfen Maliye Nezaret-i Sicil Şubesiyle

Ziraat Bankası İdare-i Umumiyesi'nin 14 Temmuz 325 ve 2 Mart 326 tarihli vukuat pusulalarıyla bildirilmiştir.⁴⁹

7.Ahmet Şükrü Efendi

Ahmet Şükrü Efendi Aydın Vilâyeti'nde Söke Kazası kaymakamı izzetli Muharrem Efendi'nin oğludur. Bin ikiyüz seksen sekiz sene-i hicriyesinde sene-i maliye 1287 Cezayir Bahr-i Sefid Vilâyetinde rodos Kasabasında tevellüd ettiği nüfus Tezkire-i Osmaniyesi'nin suret-i musaddakasında muharrerdir. Muallim-i mahsusdan mukaddemat-ı ulumu okuduktan sonra Manastır Vilâyeti'nde Topçular Karyesi Mekteb-i Rüştîyesi'nde mürettib-i ulum ve fûnunu bi-t tahsil â'lâ derecede şehâdetnâme almış ve üç sene Rumca ders görmüştür. Türkçe ve biraz Rumca okur-yazar ve tekellüm eder.

Bin üç yüz on senesi Zilhicce'nin üçünde 6 Haziran 309 yüzyirmikuruş maaş ile Vilâyet-i Mezkûre'de Filorina Kazası Nüfus Kitabetine tayin olunup, memurin-i mezkûre uhdesinde iken sene-i mezkûre de ayrıca binbeşyüzkuruş ücret-i maktua ile ilave-i memuriyet olarak kaza-i mezkûr Tütün Tahrir Komisyonu memuriyetinde bi-l istihdam iki sene mürurunda Kitabet-i Mezkûre'den istifa'ı infisal ederek üç yüz on üç senesi Şa'bân'ı Şerifin yirmi birinde 25 Kanun-u Evvel 311 üçyüzellikuruş aylıkla Menteşe Sancağı dâhilinde Marmaris Kazası Nüfus Memuriyetine alınmış ise de, nüfus muamelatına nazar-ı bi kaydı ile bakarak vaktiyle hükümete gelmemesinden ve vukuat icrası zımnında Radya Nahiyesi'ne esnay-ı azimetinde nüfus defterleriyle evrak-ı saireyi vapurda bırakmasından naşi üç yüz on dört senesi Rebiü'l-ahirinin yirmi altısında 12 Eylül 312 azledilmiştir. Sene-i mezkûre Receb-i Şerifinin on ikisinde 5 Kanun-u Evvel 312 ikiyüzkuruş maaş ile Köyceğiz Kazası Mal Müdüriyeti refakatına alınarak üç yüz on beş senesi Saferü'l Hayırın yirmi dördünde 13 Temmuz 313 istifa ile üç yüz on altı senesi Saferü'l Hayırın yirmi beşinde 2 Haziran 314 üçyüzyetmişbeşkuruş aylıkla Cezayir-i Bahr-i Sefid Vilâyeti'nde leryüz (veya meryoz) kazası nüfus memuriyetine bi-t tayin selefinin iade-i memuriyet eylemesinden dolayı sene-i mezkûre Zilhicce'nin yirmi ikisinde 13 Mart 315 infikak etmiş ve üç yüz on yedi senesi Zilkade'nin on yedisinde 5 Mart 316 üçyüzellikuruş maaş ile Aydın Viâyeti'nde Karaburun Kazası nüfus memuriyetine tayin olunmuştur.

⁴⁹ BOA, DH. SAİD. d, 00102,00067.

Kaza-i mezkûr kaymakamlığıyla Aydın Vilâyeti Valiliği'nden tercüme-i halinin münderecatı ve Dâhiliye Nezareti Nüfus-u Umumiye Müdüriyetlerinden memuriyeti tasdik kılınmıştır. Mekteb-i Rüştî Şehâdetnâme ve nüfus Tezkire-i Osmaniyesi'nin ve hademat-ı misotya'dan beraet zimmet ve hüsn-ü hizmetiyle müddet-i istihdam ve miktar maaşata dair mazbataların Karaburun Kazası Meclis-i İdaresinden musaddık suretleri ve Marmaris Kazası nüfus memuriyetinden salife-z zikriyeden naşı infisal ettiğini mutazammın Aydın Vilâyeti 30 Kanun-u Evvel 316 ve Manastır Vilâyeti'nin 2 Teşrin-i Sani 316 tarihleriyle mürur tahrirat-ı cevabiyeleri asıl tercüme-i haliyle Dâhiliye Sicil Ahval Şubesi'nde mahfuzdur. Fi 30 Zilkade 1323 Fi 22 Kanun-u Sani 1321

Mumaileyh bin üç yüz on sekiz senesi Muharrem-i gurasından 18 Nisan 316 sene-i merkûme Rebiü'l-evveli gurasına kadar 16 Haziran 316 başkaca yetmişikikuruş hams maaşla kaza-i mezkûr sandık eminliği vekâletini vermeden fahri olarak esbak sandık eminin zimmet-i emiriyesi hesabâtının ru'yeti için müteşekkil komisyon azalığıyla Mülkiye Müstantıklığı vazifesini bi-l ifa üçyüzyetmişbeşkuruş maaşla Cezayir Bahr-i Sefid Vilâyetinin Leryoz Kazası Nüfus Memuriyetine nakil edilmesine mebni sene-i merkûme Zilkade'sinin yirmi üçünün 1 Mart 317 Karaburun'dan infakak ve şehir-i mezbûrun yirmi yedisinde 5 Mart 317 Leryoz'da vazifesine mübaşeret eylediği ve üç yüz yirmi senesi Muharrem'in altısında 1 Nisan 318 mezkûru-l miktar maaşla vilâyet-i mezkûre de ve üç yüz yirmi bir senesi Şevvali'nin yirmi beşinde 1 Kanun-u Sani 319 yine maaşla Kerpe Kazaları Nüfus Memuriyetleri'ne nakil edildiği ve zikir oluna memuriyetlerden dolayı bir güne zimmet ve ilişkisi olmadığı Cezayir Bahr-i Sefid ve Aydın Vilâyetleri'nin 30 Mayıs 321 ve 5 Ağustos 321 tarihli tahrirat-ı cevabileriyle Dâhiliye Muhasebesi'nin kayıt pusulasından anlaşıldığı Dâhiliye Sicil şubesi'nin 19 Eylül 321 tarihli vukuat pusulasından bildirilmiştir.⁵⁰

8.Hüseyin Hüsnü Efendi

Hüseyin Hüsnü Efendi, Moralı Zincirci Süleyman oğlu müteveffa Süleyman nam kimsenin oğludur. Bin ikiyüz doksan senesi Muharremül Haramı'nın on dördünde “1 Mart 1299” Söke de tevellüd etmiştir. Söke Mekteb-i Rüştîyesiyle

⁵⁰ BOA, DH. SAİD. d, 00108/00225.

Medresesinde sarf ve nahiv derslerini görmüştür. Türkçe okur-yazar, Rumca da söyler.

Bin üç yüz on iki senesi Zilkadesi'nin on altısında "28 Nisan 311" Söke Duyun-u Umumiye İdaresine mülazemetle devam başlayıp üç yüz on üç senesi Muharrem'inin on dördünden "25 Haziran 311" şehri-i Recebin yedisine "31 Kanun-u Evvel 311" ve üç yüz on dört senesi Muharrem'inin ikisinden "1 Haziran 312" Rebiü'l-evveli'nin yirmi sekizine "25 Eylül 312" kadar ikişer yüz kuruş maaşla idareten mezkûrenin muvakkat muhafaza piyade kolculuğunda bi-l istihdam tarih-i mezkûrda terfien üçyüzkuruş maaşla aşar kitabetine tayin kılınmıştır. İzmir Duyun-u Umumiye Nezareti Vekâletiyle İdare-i Merkeziye Müdüriyet-i Umumiyesinden liyakatı tasdik olunmuştur. Mumaileyhin 1 Ağustos 300 tarihli tezkire-i Osmaniyesiyle mezkûr muvakkat kolculuklardan ifay-ı hüsn-ü hizmet ve beraet zimmeti havi aldığı Fi 29 Teşrin-i Evvel 312 tarihli iki kıta şehâdetnâmenin suret-i musaddıkası tercüme-i hali varakasına merbuttur. Fi Zilhicce 319 ve 25 Mart 318

Mumaileyhin bin üç yüz on yedi senesi Saferi'nin yirmi üçünde "19 Haziran 315" dörtyüzkuruş maaşla terfien Kırkağaç Duyun-u Umumiye Memuriyetine nakil ile sene-i merkûme Şevvali'nin yirmisinden "8 Şubat 315" Zilhiccesi'nin on dördüne kadar "1 Nisan 316" başkaca yüzotuzüçkuruş otuz üç santim sülüs maaşla Soma Duyun-u Umumiye Memuriyeti vekâletinde bulunduğu Duyun-u Umumiye-i Osmaniye Memuriyet şubesinin 4 Temmuz 318 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir.⁵¹

9.Mustafa Fahri Efendi

Mustafa Fahri Efendi, Ahmet Efendi'nin oğludur. Bin üç yüz sene-i hicriyesinde "sene-i maliye 1299" nefsi-i Aydın Vilâyetin'de Söke Kasabasında tevellüd ettiği nüfus tezkire-i Osmaniyesi suret-i musaddıkasında muharrerdir. Sıbyan Mektebinde mukaddimat-ı umumi ve Kasaba-i mezkûre Mekteb-i Rüştisinde müretteb dersleri tahsil ile şehâdetnâme almıştır. Türkçe ve Rumca okur-yazar olduğu tercüme-i halinde mesturdur.

Bin üçyüz on beş sene-i hicrisinde mezkûr Söke Kazası telgrafhanesine mülazemetle üç yüz yirmi senesi Cemaziye'l-evvelisi'nin yirmi altısında "17 Ağustos

⁵¹ BOA, DH. SAİD. d, 00110/00017.

318” ikiyüzkuruş muvakkat maaşla Konya Vilâyetinde Sandıklı Kazası telgraf ve posta merkezi muhabere memuriyetine tayin kılınmıştır. Aydın Vilâyeti telgraf ve posta Baş Müdüriyetiyle telgraf ve posta nezaretinden vazifesine yoluyla devamı tasdik olunmuştur. Memuriyeti Nezaret-i Müşarunileyh’a sicil ve muhasebe kalemleri kuyuduna mutabıktır. Mektep Şehâdetnâmesiyle nüfusu Tezkire-i Osmaniyesinde suret-i musaddıkları asıl tercüme’i haliyle beraber şubede mahfuzdur. Fi 21 Rebiü’l-evvel 1324 ve Fi 2 Mayıs 322

Mumaileyhin bin üç yüz yirmi bir senesi Muharrem’inin yirmi dördünde 9 Nisan 359 üçyüzyirmikuruş maaşla ve terfi suretiyle Erzurum Vilâyetinde Bayezit Telgraf ve Posta Merkezi Muhabere Memuriyeti’ne nakil ile sene-i mezkûre Rebiü’l-evvel’inin onun da 25 Mayıs 319 Bayezit’da ifay-ı vazifeye bed’e ve mübaşeret eylediği Telgraf ve Posta Sicil Şubesi’nin 18 Safer 322 tarihli vukuat pusulasından beyan edilmiştir.⁵²

10.Hasan Fehmi Efendi

Hasan Fehmi Efendi, Mehmet Ağa’nın oğludur. Bin iki yüz doksan dört senesi Rebiü’l-evvel’inde Mart 1293 Söke Kasabasında tevellüd eylediği nüfus tezkere-i Osmaniyesi suret-i musaddıkasında muharrerdir. Mazbata-i mezbûre mekteb-i ibtidaisinde mukaddeme-i ulum-u diniyeyi ve Mekteb-i Nisan Rüştisin’de müretteb fûnunu kiraetle 7 Nisan 313 tarihinde şehâdetnâme aldığı ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i halinde mündericidir.

Bin üç yüz beş senesi Saferi’nin on üçünde 1 Temmuz 313 seza merkûme Cemaziye’l-ahiresin’de on altısına kadar 31 Teşrin-i Evvel 313 üçyüzkuruş maaşla muvakkaten Çine Kazasında emaneten idare olunan Madon Nahiyesi çoban aşarının anbar eminide ve şehir-i mezbûrun on yedisinden 1 Teşrin-i Sani 313 sene-i mezkûre Şevvali’nin on dokuzuna kadar da dörtyüzkuruş maaşla kaza-i mezbûr merkezi aşar ikinci kitabetinde istihdam olunmuş ve üç yüz on altı senesi Cemaziye’l-ahiresi’nin yirmi sekizinde 1 Teşrin-i Sani 314 üçyüzkuruş maaşla Aydın Sancağı muhasebe kalemine tayin ve üç yüz on dokuz senesi Muharrem’inin yirmi beşinde 1 Mayıs 313 altıyüzyedibüçük maaşla Liva-i mezkûr sandık eminliğine nakil olunmuştur. Liva-i mezkûr muhasebeciliğiyle mutasarrıflığına ve Aydın Vilâyet Defterdarlığına yazılan

⁵² BOA, DH. SAİD. d, 00114/00092.

mülâhazana atıf ile Maliye Nezaret-i Celilesinden efzarı vazifesiyle münasip olduğu beyan kılınmıştır. Tezkire-i Osmaniyesiyle mekteb-i şehâdetnâmesinin ve hademat-ı mezkûrede müddet-i istihdam ve mefadir ma'aşat ve esbab-ı infisalini ve takaud sandığı aidatının bir güne zimmet ve ilişiği olmadığı mutazammın Aydın Vilâyet Meclis İdaresinin 19 Kanun-u Evvel 13 tarihli ber ve zikir olunan Kaza ve Liva İdare Meclisleri'nin iki ki cem'an üç kıta mazbatanın suret-i musaddıkası ve emanet-i mezbûreye tarih tayiniyle miktar maaşını ve emr-i tahlifiyle icrası vilâyet-i müşarun ileyha defterdarlığına tebliğ edildiğini mutazammın Muhasebe-i Umumiye-i Maliye'nin 29 Mayıs 318 tarihli ilmuhaberi asıl tercüme-i hal varakasıyla şubece mahfuzdur Fi 21 Rebiü'l-evvel 324 ve Fi 1 Haziran 322

Mumaileyhin müddeti nizamiyesinde inkızasına mebni bin üç yüz yirmi bir senesi Saferi'nin on altısında 2 Nisan 319 infisal eylediği Maliye sicil şubesinde 11 Ağustos 319 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.⁵³

11.Ali Talip Efendi

Ali Talip Efendi Söke Mal Müdürü sabık müteveffa Mehmet (Veya Muhammed) Şakir Efendinin mahdumudur. Bin iki yüz yetmiş yedi sene-i hicriyesi Muharremü'l Haramına musadıf "15 Ağustos 76 tarihinde Kuşadası Kasabasında tevellüd eylediği nüfus tezkire-i Osmaniye suret-i musaddıkasında muharrerdir. Kuşadası'nda Sıbyan Mektebinde ve ahiren Söke Kasabasında medresede arabiden kafiye ve farisiden gülüstana kadar ders görmüştür. Türkçe Kitabet eder.

Bin iki yüz doksan bir senesi Şa'bân'ında "1 Ağustos 90" ikiyüzellikuruş maaşla Söke Kasabasında Erduhan oğlu Atnaş Ağanın duhan fabrikası kitabetine bi-t tayin sekiz mah sonra fabrikanın kapanmasına mebni açığa çıkmış ve doksan beş senesi Receb-i gurasında "20 Haziran 94" üçyüzkuruş maaşla yine kasaba-i mezkûre de Aleks Tediros Kondulpon'un duhan fabrikası memuriyetine ve doksan yedi senesi Cemaziye'l-ahiresi'nin on sekizinde "15 Mayıs 96" ikiyüzellikuruş maaşla kaza-i mezkûr Rüsüm-u Sitte ikinci kitabetine ve doksan sekiz senesi Zilkade'sinin yirmi yedisinde "8 Teşrin-i Evvel 97" altıyüzelliyedikuruş maaşla Kuşadası Mahkeme memur ve kitabetine ve bin üç yüz senesi Rebiü'l-evvel'inin onuncu günü "27 Kanun-u Evvel 99" ikiyüzellikuruş maaşla Söke Kazası nüfus memuriyetine tayin ve üç yüz

⁵³ BOA, DH. SAİD. d, 00126/00134.

dokuz senesi Rebiü'l-ahir'inin "8 Teşrin-i Sani 307" üçyüzlükürüğe iblağ olunmuştur. Bulunacağı memuriyetlerden biri elinde olduğu Söke Rüşum-u Sitte Merkez Memurluğu'nun 16 Ağustos 99" tarihli şehâdetnâmesinden anlaşılmıştır. Söke Kaymakamı İzzetli Ali Galip Bey tarafından tercüme-i hâl varakası zirine yazılan cümle-i tasdike da hüsm-ü hal ve kifayeti tasdik edilmiştir. Aldığı maaşat miktarı muvafık kuyud olduğu gibi nüfus Tezkire-i Osmaniyesi'nin suret-i musaddıkası da tercüme-i hâl varakasına Fi 14 Nisan 1324 ve Fi 25 Mayıs 322.⁵⁴

12.İsmail Hakkı Efendi

İsmail Hakkı Efendi Kara Kadızade Müteveffa İbrahim Efendi'nin mahdumudur. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde sene-i maliye 1291 Söke Kasabasında tevellüd eylediği tezkire-i Osmaniyesinde muharrerdir. Söke Sıbyan ve Rüştîye mekteblerinde müretteb olan dersleri bi-t tahsil şahâdetnâme almıştır. Türkçe okur-yazar.

Bin üç yüz on iki senesi Muharrem'inin on birinde fi 2 Temmuz 310 yirmi yaşında olduğu halde mülâzemet suretiyle Söke Kazası Tahrirat Kalemine dâhil olarak bin üç yüz on beş senesi Muharrem'inin on ikisinde 1 Haziran 313 ikiyüzyirmibeşkuruş maaşla kaza-i mezkûr Bidayet Mahkemesi ikinci kitabetine tayin olunmuş ve usulü mukarrere vechile emr-i tahlifi icra olunmuştur. Mahkeme-i mezkûre riyasetiyle Kaymakam Kaza ve Aydın Müdde-i Umumi Muavinliği taraflarından mumaileyhin tercüme-i hâl varakası ve Adliye Nezaret-i Celilesinden dahi sicil memuriyet Müdüriyeti'nin mihri tasdik kılınmıştır. Mumaileyhin nüfus tezkire-i Osmaniyesiyle Mekteb-i Rüştîye şehâdetnâmesi suret-i musaddıkları tercüme-i hâl varakasıyla dosyasında mahfuz olduğu gibi zikir olunan ikinci kitabete tayini havi İntihab Komisyonu'nun fi 417 numara ve 23 Şubat 314" tarihli mazbatası da Çine Kazası Bidayet Mahkemesi Baş Kâtibi Mehmet Efendi'nin dosyasına konulmuş ve memuriyet-i mezkûreye tarih tayini ile miktar maaş dahi kayda muvafıktır. Fi 12 Cemaziye'l-evvel 324 Fi 21 Haziran 322 ⁵⁵

⁵⁴ BOA, DH. SAİD. d, 00134/00061.

⁵⁵ BOA, DH. SAİD. d, 00137/00164.

13.Ali Ramiz Efendi

Ali Ramiz Efendi Söke’de esnaflıkla meşgul Kıbrıslı Hüseyin Ağa’nın oğludur. Bin iki yüz doksan bir senesi Şehr-i Muharremü-l Haramı’nın yirmi altısında “aye Şubat 1289” Söke’de tevellüd eylediği nüfus tezkire-i Osmaniyesi suret-i musaddikasında muharrerdir. Mahalli Mekteb-i İbtidasında mukaddeme-i ulumu talim ve Mekteb-i Rüştisinde de bazı dersleri tedris eylediği ve Türkçe okur-yazar olduğu tercüme-i halinde mesturdur.

Bin üçyüz on senesi şehr-i Saferü-l Hayrı’nın on beşinde 26 Ağustos 1308 ikiyüzkuruş maaşla maattal Kuşadası Muhasebesi Muvakkat Piyade Kolculuğuna girip Cemaziye’l-evveli’nin sekizine kadar “15 Teşrin-i Sani 1308” ve üç yüz on iki senesi şehr-i Saferü-l Hayrı’nın on birinde “1 Ağustos 1310” Rebiü’l-evveli’nin on ikisine kadarda “21 Ağustos 1310” ve üç yüz on üç senesi Şehr-i Saferi-l Hayrı’nın ikisinde “22 Temmuz 1311” Rebiü’l-evveli’nin yirmi ikisine kadar “gaye Ağustos 1311” mahre-l miktar maaşla zikir olunan mahalli muvakkat piyade kolculuklarında bi-l istihdam bunlardan vazifesinden istiğna husulüne mebni infisali vuku bulmuş ve üç yüz on altı senesi şehr-i Rebiü’l-evveli’nin yirmi dördünde “1 Ağustos 1314” müskirat varidatından yüzde yirmi ve polden yüzde beş aidatla Söke Düyun-u Umumiye Memuriyeti dâhilinde kara seyyar tahsildarlığına konulmuş ve bu memuriyette bulunduğu müddetçe cem’an dörtbinikiyüzdoksanbeşkuruş yetmişbuçuk santim aidat almış ve üç yüz on dokuz senesi şehr-i Saferi-l Hayrı’nın yedisinde “13 Mayıs 1317” ikiyüzellikuruş maaşla terfi’den Nazilli Düyun-u Umumiye İdaresi Aşar Kitabetine tayin kılınmıştır. İzmir Düyun-u Umumi Nezaretin’den yazılan mülâhazada mumaileyhin iktidar ve liyakatının bulunduğu vazife ile mütenasip ve ahlak ve atvarı’nın mazbut olduğu ve tercüme-i hâl varakası münderecatının da makaret-i sıhhat ve hakikat bulunduğu tasdik ve İdare-i Merkeziye Müdüriyet-i Umumiyesinde dahi hüsn-ü hal ve iktidarının mülâhaza-i mezkûreden anlaşıldığı tenmik olunmuştur. Nüfus Tezkire-i Osmaniyesiyle bulunduğu vazifelerdeki miktar maaş ve aidatını ve müddet hizmetini ve bunlardan sebe-i infisal ve beraet zimmetini havi olarak söke Düyun-u Umumiye Memuriyetinden verilip, İzmir Düyun-u Umumiye Nezaretinden tasdik edilen fi 28 Teşrin-i Evvel 1317 ve fi 17 Kanun-u Sani 1317 tarihli şehâdetnâmelerin ve Karye Deringöl memurluğuna tanzim kılınıp mezkûr

Söke memuriyetinden tasdik edilen fi 30 Nisan 1317 tarihli devr-i muhasebe defteri asıl tercüme hâl varakasına merbuttur. Fi 3 Muharrem 1325 Fi 3 Şubat 1322

Mumaileyh bin üç yüz yirmi bir senesi Ramazan-ı Şerifi'nin on beşinde 22 Teşrin-i Sani 319 Zilkade'sinin on beşine kadar 20 Kamun-u Sani 319 başkaca şehri seksenüçkuruş maaş olarak yüz doksan Düyun-u Umumiye İdaresi memur vekâletini ifa ile şehir-i mezkûrun yirmi dokuzunda 3 Şubat 319 üçyüzkuruş maaşla terfi'en çekilme Düyun-u Umumiye İdaresi memurluğuna nakil ve maaşı üçyüz yirmi üç senesi Receb-i Şerifi'nin on dördünde 1 Eylül 321 üçyüzellikuruşa iblağ edildiği Düyun-ı Umumiye Memuriyet Şubesi'nin 28 Kanun-u Evvel 321 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir.⁵⁶

14.Ali Cemal Efendi

Ali Cemal Efendi Söke Posta ve Telgraf Müdürü Mustafa Nuri Efendi'nin oğludur. Bin iki yüz doksan üç sene-i hicriyesinde 1292 sene-i maliye Girit Ceziresinde tevellüd ettiği nüfus tezkire-i Osmaniyesi suret-i musaddıkasında muharrerdir. Hususi muallimlerden mukaddimat-ı ulumu ve Manastır Rüşt-i Askerisinde mürettip dersleri tedris ile 15 Kanun-u Sani 312 tarihli şehâdetnâme almış ve Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane de iki sene kadar tahsil etmiş ise de maluletine binaen ihraç olunmuş ve Aydın Vilâyet Memurin-i Maliye İmtihan Komisyonunda bi-l imtihan tamam numaradan yüzde yirmi nisbetinde noksan kazanmasıyla â'lâ derecede 15 Mart 323 tarihli varaka-i takdiriye alınmıştır. Türkçe ve Fransızca ve Rumca okuyup yazdığı ve Arabi ve Farisi ve İtalyan lisanlarına aşina olduğu tercüme-i hâl varakasinda münderiştir.

Bin üç yüz yirmi senesi Şa'bân'ının altısında 25 Teşrin-i Evvel 318 beşyüzkuruş maaşla Söke Kazası Tahsilat Müfettişliğine tayin olunarak üç yüz yirmi bir senesi Muharrem'in on altısında "1 Nisan 319 mezkûru-l miktar maaşla Aydın ve Zilhiccesi'nin yirmi yedisinde 1 Mart 320 Nazilli ve üç yüz yirmi üç senesi Muharrem'inin yedisinde 1 Mart 321 Bergama üç yüz yirmi dört senesi Muharrem'inin on sekizinde 1 Mart 322 Çeşme Kazaları Tahsilat Müfettişliklerine tahvil-i memuriyetle de asaleten ve üç yüz yirmi beş senesi Muharrem'inin gurasından 1 Şubat 323 şehir-i mezkûrun yirmi sekizine kadar gaye Şubat 322

⁵⁶ BOA, DH. SAİD. d, 00143/00046.

ikiyüzellikuruş nakit maaşla kaza-i mezbûr tahsil memurluğunda vekâleten bulunarak Saferi'nin on dördünde 14 Mart 323" şehr-i beşyüzkuruşu tecavüz etmemek üzere aidatla Söke Kazası Tahsil Memurluğuna tayin olunmuştur. Kaza-i mezkûr Mal Müdürlüğüyle Kaymakamlığından müştereken ve Aydın Vilâyet Defterdarlığıyla Valiliğinden ve tahsilat idaresinden münferiden yazılan mülâhazata atfen Maliye Nezaret-i Maliye Nezaret-i Celilesinden iktidarı vazifesini ifaya kâfi olduğu beyan kılınmıştır. Nüfus Tezkire-i Osmaniyesiyle Mekteb-i Rüştî şehâdetnâmesi'nin ve Mekteb-i Tıbbiye şahaneden müddet tahsili ve maluliyetine mebni ihraç olunduğu mübeyyin mekteb-i mezkûr heyetinin 4 Ağustos323 tarihli tasdiknamesinin ve varaka-i takdiriye'nin ve hadematı muharrerinde müddet-i istihdam ve makadır maaşat ve aidatını ve beraetini mutazammın Aydın Vilâyet Meclis İdaresi'nin 9 Mayıs 323 tarihli mazbatasının suret-i musaddıkı ve memuriyet-i hazırasına tarih tayin ve miktar-ı aidatını haki tahsilat idaresinin 10 Kanun-u Evvel 323 tarihli müzekkeresi asıl tercüme-i hâl varakasıyla şubece mahfuzdur. Fi 3 Ramazan 324 ve Fi 28 Temmuz 1332⁵⁷

15.Mustafa Hilmi Efendi

Mustafa Hilmi Efendi, dōşemeci esnafından Yusuf Ağanın oğludur. Bin üç yüz üç sene-i hicriyesinde sene-i maliye 302 Söke Kasabasında tevellüd ettiği nüfus tezkire-i Osmaniyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre Mekteb-i İbtidaisinde mukaddimat-ı ulum-u diniyeyi ve Mekteb-i Rüştisinde müretteb dersleri tahsil ile 23 Haziran 319 tarihinde a'lel â'lâ derecede şehâdetnâme almıştır.

Üç yüz yirmi senesi Zilhiccesi'nin yirmi altısında 1 Mart 320 ellikuruş maaşla Söke Ziraat Bank sandığı odacılığına ve üç yüz yirmi beş senesi Şa'bân'ın on dördünde 9 Eylül 323 ikiyüzellikuruş maaşla mezkûr sandık tahsildarlığına ve üç yüz yirmi altı senesi Rebiü'l-evvel'inin on ikisinde 1 Nisan 324 üçyüzkuruş maaşla Aydın Bank Şubesi Veznedarlığına tahvilen tayin olunarak ifay-ı vazifeye mübaşeret etmiş ve işbu memuriyete hın-ı tayininde tahlifi icra olunmuştur. Aydın Sancağı mutasarrıflığından mumaileyhin tercüme-i hâl varakası münderecatı muvafık nefsü-l emir idiği tasdik ve Ziraat Bankası İdare-i umumiyesinden ifay-ı hizmet etmekte bulunduğu tenmik olunmuştur. Hademat-ı sabıkasında müddet-i istihdam ve miktar-ı

⁵⁷ BOA, DH. SAİD. d, 00157/00014.

maaş ve keyfiyet infikak ve beraet zimmetini havi Söke Sandığı Meclis İdaresi'nin 31 Mart 324 tarihli mazbatası ve nüfus tezkere-i Osmaniyesi ve mektep şehâdetnâmesi şubece aynen görölerek iade olunmuş ve hizmeti hazırasında ifay-ı vazifeye tarih mübaşeretıyla mikdar maaş ve tahlif edildiği evrak-ı muhabereden anlaşılmıştır. Fi 7 Şa'bân 327 ve fi 10 Ağustos 325⁵⁸

16.Ali Rıza Efendi

Ali Rıza Efendi kiraz tüccarından Hacı Mustafa Efendi'nin oğludur. Bin üç yüz bir sene-i hicriyesinde sene-i maliye 1300 Söke Kasabasında tevellüd etmiştir. Kaza-i mezkûre Mekteb-i İbtidaisinde mukadimat-ı ulumu ve Mekteb-i Rüşdisiyle İzmir Mekteb-i İdadisinde müretteb dersleri tahsil ile Türkçe kitabet ettiği Arabi ve Rumca'ya aşina idiği tercüme-i halinde muharrerdir. Daru-l Fünun-u Osmani İlm-i Hukuk Şubesinde a'le-l â'lâ dereceden 22 Temmuz 325 tarihli şehâdetnâmeyi almıştır.

Bin üç yüz yirmi yedi senesi Şevvali'nin dokuzunda 11 Teşrin-i Evvel 325 binkuruş maaş ve encümen intihab memuriyet-i adliye firarıyla Aydın Sancağı Bidayet Mahkemesi azalığına tayin olunmuştur. Memuriyetini mutazammın Adliye Nezareti Sicil-i Memuriyet Müdüriyeti'nin der-kenarı Makam-ı Nezaretten tasdik ve nüfus tezkere-i Osmaniyesiyle Şehâdetnâme suret-i musaddıkları İdare-i Umumiyece hıfzedilmiştir. Fi 24 Zilkade 328 13 Teşrin-i Sani 326.⁵⁹

17.Mustafa Sıtkı Efendi

Mustafa Sıtkı Efendi, Mehmet Şemseddin Efendi'nin mahdumudur. Bin üç yüz dokuz sene-i hicriyesinde “sene-i maliye 1308” Söke Kasabasında tevellüd etmiştir. Mekteb-i İbtidaiye ve Mekteb-i Rüştide müretteb dersleri bi-l ikmal â'lâ derecede şehâdetnâme almıştır. Türkçe okur-yazar.

Bin üç yüz yirmi üç senesi Eylül'ü ibtidasından 13 Şubat 325 tarihine kadar kaza-i mezkûr Ziraat Bank Şubesi odacılığında bulunarak üç yüz yirmi sekiz senesi Saferi'nin on sekizinde “15 Şubat 325” ikiyüzkuruş maaşla Aydın Sancağı Evkaf Sandık Eminliğine tayin kılınmıştır. Liva ve mezkûr evkaf memurluğundan maaş ve

⁵⁸ BOA, DH. SAİD. d, 00161/00181.

⁵⁹ BOA, DH. SAİD. d, 00173/00167.

memuriyeti tasdik livay-ı mezkûr mutasarrıflığından da te'yid edilmiştir. Mezkûr odacılıktaki istihdamı ve emanet-i mezkûreye tayin ve işe mübaşeret-i Aydın Vilâyet Evkaf Müdür Vekâleti'nin 17 Nisan 326 tarihli şukkasıyla bank-ı mezkûr heyetinin 13 Şubat 325 tarihli mazbatası suret-i musaddikasından anlaşılmış ve mezkûr şukka ile mazbata ve tezkire-i Osmaniyesi şehâdetnâme ve tasdikname suret-i musaddikası asıl tercüme-i hâli varakasıyla şubede hıfz olunmuştur. M 22 Zilhicce 328 fi 11 Kanun-u Evveli 326 mumaileyhleri maaşı bin üç yüz yirmi dokuz senesi Rebiü'l-evveli'nin on üçünde "1 Mart 327" ber vech-i mucibince üçyüzkuruş iblağ edildiği 26 Teşrin-i Evvel 327 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.⁶⁰

18.Osman Nuri Efendi

Osman Nuri Efendi, tüccardan müteveffa Şakir Efendi'nin mahdumudur. Bin iki yüz doksan dokuz sene-i hicriyesinde sene-i maliye 1298 Söke Kazası'nın Rece Karyesinde tevellüd etmiştir. Tokatlı Şakir Efendi'den üç yüz yirmi yedi tarihli icazetnâme ve Daru-l Fünun Hukuk Şubesi'nden a'lel â'lâ derecede 25 Ağustos 325 tarihli mezuniyet rü'usu ahaz eylemiştir. Türkçe kitabet eder Arabiye aşinadır.

Bin üç yüz yirmi yedi senesi Şevvali'nin dokuzunda 11 Teşrin-i Evvel 325 binkuruş maaşla ve encümen intihab-ı memuriyet adliye kararıyla Karasi Sancağı Bidayet Mahkemesi azalığına bi-t tayin tahlif icra kılınmıştır. Tayin tarihi ile kemiyet maaşı tercüme-i h'âl varakası zirine muharrer ve Makam-ı Nezaretten musaddık Adliye Sicil Memuriyet Müdüriyeti'nin der-kenarında gösterilmiş ve icazetnâme ve mezuniyet rü'usuyla nüfus tezkire-i Osmaniyesi suret-i musaddikası idare-i umumiyece hıfzedilmiştir. Fi 25 Muharrem 329 13 Kanun-u Sani 326.⁶¹

19.Mehmet (Muhammed) Rahmi Efendi

Muhammed (Veya Mehmet) Rahmi Efendi müteveffa Abdulhamid Efendi'nin mahdumudur. Bin üç yüz beş sene-i hicriyesinde "sene-i maliye 1303" Söke Kasabasında tevellüd etmiştir. Mekteb-i İbtidai ve Rüştide bade-t tahsil İzmir Mekteb-i Sultanisi'nin beşinci sınıfına terfi ettiği halde terk eylediği mekteb-i mezkûr müdüriyeti'nin 25 Kanun-u Sani 326 tarihli tasdiknamesi suret-i musaddikasında ve

⁶⁰ BOA, DH. SAİD. d, 00176/00211.

⁶¹ BOA, DH. SAİD. d, 00178/00016.

Arabi, Farisi ve Fransızca'ya aşina olduğu tercüme-i hâli varakasinda mündericidir. Türkçe okur-yazar.

Bin üç yüz yirmi dokuz senesi Saferi'nin on beşinde “2 Şubat 326” üçyüzkuruş maaşla Söke Kazası Evkaf Memurluğuna bi-t tayin işe mübaşeret etmiş ve “3 Nisan 327 tarihinde nezaretce memuriyeti tasdik edilmiştir. Tercüme-i hâl varakası münderecatının muvafık-ı hakikat olduğu kazay-ı mezkûr kaymakamlığından tasdik olunmuştur. Tarihi tayin ve işe mübaşereti Aydın Vilâyet Evkaf Müdüriyeti'nin 8 Mart 327 tarihli tahriratından anlaşılmış ve mezkûr tahrirat ile nüfus tezkiresi ve mektep tasdiknamesi suret-i musaddıkası tercüme-i hâl varakasıyla dosyasında hıfz olunmuştur. Fi 22 Cemaziye'l-ahir 329 ve 7 Haziran 327.⁶²

20.Mehmet Emin Efendi

Mehmet Emin Efendi Söke Mahkemesi Mübaşirlerinden Ortalı müteveffa Ahmet Ağa'nın oğludur. Bin iki yüz seksen dokuz senesi şehir-i Cemaziye'l-ahiresi'nin yirmi birinde “13 Ağustos 288” Söke'de tevellüd etmiştir. Söke Mekteb-i Rüştisi'nde müretteb dersleri görmüş isede, ikmal-i tahsil ile şehâdetnâme ahaziye muvaffak olunmamıştır. Türkçe okur-yazar.

Bin üç yüz sekiz senesi şehir-i Rebiü'l-evveli'nin on ikisinden “ 14 Teşrin-i Evvel 306” on dokuz yaşında olduğu halde mülazemetle mezkûr Söke Düyun-u Umumiye İdaresine dâhil olup, üç yüz dokuz senesi şehir-i Muharrem-ül-Haram'ında onüçünde “ 25 Ağustos 307” ve üç yüz on senesi şehir-i Muharrem-ül-Haramı'nın yirmi dördünden “5 Ağustos 308” ve üç yüz on bir senesi şehir-i Safer-ül-hayr'ın on altısından “18 Ağustos 309” itibaren bir mah yirmi yedişer gün müddet ve ikişeryüzkuruş maaşla mahyane başüzüm mübassırlıklarında bil istihdam memuriyetleri hıtamında yine hizmet-i mülazemetine devam etmiş üç yüz on iki senesi Safer-ül-hayr'ın yirmi birinde “ 11 Ağustos 310” yine mezkûr mübassarlığa girerek şehir-i Rebiü'l-evveli'nin dördünde “ 23 Ağustos 310” maaş hamisi olan ikiyüzkuruşla muvakkat piyade topculuğuna tahvil olunmuş ve altı mah sonra hizmeti hıtam bularak açıkta kalmış ve sene-i merkûme şehir-i Zilkade'sinin yedisinde “ 20 Nisan 311” ikiyüzellikuruş aylıkla mezkûr Söke Düyun-u Umumiye İdaresi Kitabetine tayin kılınmıştır. Aydın Düyun-u Umumiye Nezaretiyle İdare-i Merkeziye

⁶² BOA, DH. SAİD. d, 00178/00149.

Müdüriyet-i Umumiyesi'nden mumaileyhin hüsn-ü hâl ve liyakatı tasdik olunmuştur. Mumaileyhin tezkire-i Osmanisiyle mübassırlıklarla kutbiyyetten hüsn-i hizmete dair olduğu 22 Şubat 309 ve 21 Mart 311 ve 15 Mayıs 311 tarihli şehâdetnâmelerin Nezaret-i mezkûreden musaddak suretleri tercüme hali merbuttur. Fi 13 (?) 324 ve 22 Haziran 322

Mumaileyhin bin üç yüz on üç senesi Zilhiccesi'nin yirmisinde 12 Mayıs 312 üçyüzkuruş maaşla terfien Tantaviyon Duyun-u Umumiye Memurluğuna nakil edilip, terfien dörtyüzkuruş maaşla Finike Duyun-u Umumiye memurluğuna tayin kılınmasından naşı üç yüz on sekiz senesi Rebiü'l-evveli selhinde 15 Temmuz 316 mezkûr Tanta'dan inkikak eylemiş ise de, kefil tedarik edememesinden ve Söke Duyun-u Umumiye Kitabeti'nde bulunduğu zaman aşar tahsilatından ikiyüzyetmişkuruşu kasa defterine geçirmediği anlaşıyor.

Netice-i tahkikata talifen açığa çıkarıyor ve ahiren meblağ-ı mezkûru sehven kayıt etmediği ve tamamen Söke Duyun-u Umumiye Memurluğuna teslim ettiği anlaşılmasıyla beraeti tebeyyün etmesine mebni hâl vukuunda hâl ve iktidariyle mütenasip memuriyeti intihabı İdare-i Merkeziyece bi-ttensip Nezaret-i Mezkûreye tebliğ edilmesi üzerine, üç yüz on dokuz senesi Cemaziye'l-ahiresi'nin on beşinde 16 Eylül 317 üçyüzkuruş maaşla Bayındır Duyun-u Umumiye Memurluğuna tayin edildiği Duyun-u Umumiye-i Osmaniye Memuriyet-i seniyesine 7 Mayıs 318 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir.⁶³

21. Mustafa Şerif Efendi

Mustafa Şerif Efendi, Yenipazar Posta ve Telgraf Merkezi Müdürü Galip Efendi'nin oğludur. Bin üç yüz iki sene-i hicrisinde “sene-i maliye 1301” Söke Kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyan mektebinde mukaddimat-ı ulumu ve Soma Kazası Mektebi Rüştisinde Arabi ve Farisi ve fen hesap okuduğu Türkçe okur-yazar olduğu tercüme-i hâl varakasında muharrerdir.

Bin üç yüz yirmi bir senesi Cemaziye'l-ahiresi'nin gurasında “ 12 Ağustos 319” gönüllü olarak Üçüncü Ordu-u Hümayun'un Manastır'da aramsız askeri telgraf bölüğüne bi-d duhul çavuşluk rutbesini ihraz ederek üç yüz yirmi altı senesi Rebiü'l-evveli'nin on sekizinde “2 Nisan 324” ikmal-i müddetle terhis olunmuş ve sene-i

⁶³ BAO, DH. SAİD. d, 00138/00107.

mezkûr Cemaziye'l-ahiresinin on dördünde “1 Temmuz 324” İzmir posta ve telgraf merkezine mülazemeten devam başlayıp üç yüz yirmi yedi senesi Saferi'nin yirmi birinde “1 Mart 325” üçyüzkuruş maaşla Ödemiş Merkezi Muvakkat Muhabere Memuriyetine tayin ve sene-i merkûma Zilkade'nin on dokuzunda “19 Teşrin-i Sani 325” bir mucibi tensik dörtyüzkuruş maaşla bu merkez üçüncü sınıf muhabere memuriyetinde terfien ibka edilmiş ve üç yüz yirmi dokuz senesi Muharrem'inin on altısında “4 Kanun-u Sani 326” dörtyüzkuruş maaşla Kale-i Sultaniye Telgraf ve Posta Merkezi üçüncü sınıf muhabere memuriyetine nakil olunmuştur. Melfen Posta ve Telgraf ve Telefon Müdüriyet-i Umumiyesi Umur-u Mekeziye Müdüriyeti tarafından vazifesine yoluyla devamı tasdik olunmuştur. Memuriyeti memuriyet kalemi sicil şubesi kuyuduna mutabık olup, nüfus tezkire-i Osmaniyesiyle istibdal tezkiresi şubece aynen görülerek iade edilmiştir. 2 Nisan 328⁶⁴

⁶⁴ BAO, DH. SAİD. d, 00183/00183.

SONUÇ

Son dönem Osmanlı memurlarının ihtiva ettikleri bilgiler doğrultusunda, Osmanlı memurlarının biyografileri bakımından en önemli kayaklara Sicill-i Ahval kayıtlarından ulaşabilmekteyiz. İncelenen bu kayıtlara göre 21 devlet memuru tespit edilmiştir. Bu memurlar, Aydın Sancağı Söke Kazası'na bağlıdırlar. Doğum yerleri her birinde aynı olmamakla beraber, memurların çoğunluğu Söke doğumludur. 17 memur Söke, 1 memur Rodos Kasabası, 1 memur Girit Adası, 1 memur Kuşadası Kasabası, 1 memur Balata Ovası doğumlu olup toplamda 21 memurun doğum yerleri incelenmiştir. Biyografileri, incelenen devlet memurları genel olarak Müslümandır.

Sicill-i Ahval Defterlerinde Memurların Eğitim durumlarına bakıldığında eğitimin temeli Sıbyan Mektebine dayanmaktadır. Memurların tahsillerini, Mekteb-i İbtidai, Mekteb-i Rüştîye gibi mekteplerde devam ettirdiklerini görüyoruz. Lisan açısından memurları incelediğimizde ise memurların neredeyse tamamına yakını Osmanlı Devleti'nin resmi dili olan Türkçe okur-yazardır. Bunun yanı sıra Rumca, Farsça ve Arapça dilleri çoğu devlet adamı tarafından bilinirken, Fransızca, Farsça ve İtalyanca bilen devlet adamlarının sayısının oldukça az olduğu görülmektedir.

Sökeli memurların görev yaptıkları yerlere baktığımızda, söke kazası ile sınırlı kalmamış, çeşitli Osmanlı vilayet ve kazalarında görev yapmışlardır. Söke kazası, Florina Kazası, Kepez Kazaları, Marmaris, Köyceğiz, İmroz, Karaburun, Kepez, Aydın – Nazilli, Kuşadası, Aydın Sancağı, Foça, Çine Kazası, Karesi Sancağı, Bergama ve Çeşme, Kırkağaç, Rados, Konya Vilâyet, Erzurum Vilâyet memurların görev yaptıkları yerlerdendir. İstihdam alanlarına baktığımızda ise devlet memurlarının çoğu yazı işleri, telgraf ve posta işlerinde çalıştığı söylenebilir. Bunların yanı sıra, Nüfus Memurluğu, Tahsilat Müfettişliği, Tahsil Memurluğu, Bidayet Mahkemesi Azalığı, Evkaf Memurluğu, Sandık Emirliği, Duyun-u Umumiye Memurluğu, Tütün Fabrikası Muavinliği gibi çeşitli memuriyet dallarının da istihdam edildiği söylenebilir.

Memurların Mülazemet sürelerine baktığımız zaman farklılık gösterdiğini görmekteyiz. Görev süreleri boyunca Memurlar vazifelerinden kendi iradeleriyle veya mecburi sebeplerden ötürü ayrılmak zorunda oldukları görülmüştür. Ancak Memurlar Osmanlı Devleti'nde birçok idarî birimlerde çalışmış ve üzerine düşen görevleri her

zaman hakkıyla yerine getirmişlerdir. Göreve başlama yaşları 14 ile 49 arasında değişmektedir. En küçükten en büyüğe, Ali Talip Efendi 14 ve Mustafa Sıtkı Efendi 14 yaşında göreve başlayan en küçük memurlardır; 49 yaşında göreve başlayan en büyük memur ise Hacı Mustafa Efendi'dir. Memurların aldıkları maaşlar Memurların, görev aldığı kurum ve ünvanlarına göre maaşları farklılık göstermektedir. En az maaş alan memur 50 kuruş alan Mustafa Hilmi Efendi, en yüksek maaş alan memurlar ise 1000 kuruş alan Ali Rıza Efendi ve Osman Nuri Efendi'dir. Bunlara ek olarak Hacı Mustafa Efendi'nin ne kadar maaş aldığı bilinmemektedir.

Sicill-i Ahval Defterleri, memurların Tercüme-i Hal olarak ifade edilen biyografilerinden oluştuğundan; memurların isimleri ve doğum tarihleri, doğum yerleri, eğitim durumu, bildikleri lisanlar, göreve başlama yaşları, istihdam alanları ve aldıkları maaşlar, ailelerinin ünvanları, ilk atamaları, hangi görevlerde bulunduklarına dair çeşitli bilgileri bize aktarmaktadır. Ayrıca bu defterler tutulmaya başlandığı andan itibaren dönemin memuriyet anlayışı, bürokratik yapısı, eğitim düzeyleri ve bildikleri diller gibi birçok alanda bilgi vermiştir.

Sicill-i Ahval Defterleri tutulmaya başlandığı zamandan itibaren Osmanlı devletinin bürokratik yapısı, memuriyet anlayışı, eğitim düzeyi gibi birçok konuda bilgi veren birinci el kaynak konumuna gelmiştir. Araştırmacılar bu kayıtların tutulması ile günümüzde kaynak sağlamada bu kayıtlara başvurmuşlardır ve çalışmalarına bu kaynaklar eşlik etmiştir. Sicill-i Ahval kayıtlarından arşiv taraması yapılarak "*Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Sökelî Devlet Memurları*" adlı çalışma kaleme alınmıştır.

KAYNAKLAR

A. ARŞİVLER

1.Başbakanlık Osmanlı Arşivi (Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahval Defterleri)

BOA, DH. SAİD. d, 00005/00167, BOA, DH. SAİD. d, 00008/00249, BOA, DH. SAİD. d, 00044/00225, BOA, DH. SAİD. d, 00064, 00054, BOA, DH. SAİD. d, 00071/00004, BOA, DH. SAİD. d, 00102,00067, BOA, DH. SAİD. d, 00108/00225, BOA, DH. SAİD. d, 00110/00017, BOA, DH. SAİD. d, 00114/00092, BOA, DH. SAİD. d, 00126/00134, BOA, DH. SAİD. d, 00134/00061, BOA, DH. SAİD. d, 00137/00164, BOA, DH. SAİD. d, 00138/00107, BOA, DH. SAİD. d, 00143/00046, BOA, DH. SAİD. d, 00157/00014, BOA, DH. SAİD. d, 00161/000181, BOA, DH. SAİD. d, 00173/00167, BOA, DH. SAİD. d, 00176/00211, BOA, DH. SAİD. d, 00178/00016, BOA, DH. SAİD. d, 00178/00149, BOA, DH. SAİD. d, 00183/00183

B. TETKİK ESERLER

1.Kitap, Makale, Tez, Ansiklopedi ve Sözlükler

Adilhan, Özkan, Ünverdi Levent, “Kentsel Yenileme Sürecinde Kentsel Tasarımın Önemi: Aydın-Söke Örneği”, *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 226-261.

Çetin, Atilla, (2005), "Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları Hakkında Bir Araştırma." *Vakıflar Dergisi*, 29, s. 87-104.

Emecen, Feridun , (1991), “Aydın”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.4, İsam Yayınları, s. 235-237.

Göknur, Pelin, Kaya Altay İclal, Ulusoy Alpay Bilge, “Çok Merkezlilik / Orta Ölçekli Kent Kavramı; Söke Örneği”, *ARTIUM*, 2016, C.4, S.2, s.1-12.

İnalcık, Halil, (1995), “Eyalet”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.11, İsam Yayınları, s. 548-550.

Kavak, Nuri, *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Eskişehir’li Memurlar (1879-1909)*, s.15.

Karataş, Yakup, (2018), “Sicill-İ Ahval Defterlerine Göre Bayezidli Devlet Memurları”, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C. 4, S.1, s. 1-24.

Sarı, Muhammed, Şimşek, Muttalıp, (2016), “1841 Tarihli Nüfus Defterine Göre Söke’de Rumların Nüfus Yapısı”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.9, S.44, s.484-495.

Sepetçioğlu, E. Tuncay, (2007), *Cumhuriyet’in İlk Yıllarında Girit’ten Söke’ye Mübadele Öyküleri*, (Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aydın, s.30.

Sarıyıldız, Gülden, (2009), “Sicill-i Ahval Defterleri”, TDV İslam Ansiklopedisi, C.37, İsam Yayınları, s.134-136.

Şaşmaz, Musa, *Türkiye’nin İdari Taksimatı 1920-2014*, 15 Cilt, TTK Yayınları, Ankara, 2014.

Uğur, Abdullah, (2003), “Aydın Şehrinin Kuruluşu ve Gelişimi Evreleri”, *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 1(2), s.41-62.

Yılmazçelik, İbrahim ve Enes Mutluay, “Sicill-İ Ahval Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi’nde Görev Yapan Palulu Memurlar”, Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Uluslararası Palu Sempozyumu Bildiriler Kitabı, s.71-92.

Yılmaz, Muzaffer, (2016), “Söke Bağarası ve Akçakaya Köyü Çeşmeleri”, İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, İstem, S.23, s.275-305.

C. ELEKTRONİK KAYNAKLAR

Söke Belediyesi, <https://www.soke.bel.tr/belediye/1/Tarih>, 2020/01/21.

Söke Belediyesi, <https://www.soke.bel.tr/belediye/1/Tarih>, 2020/01/22.

Söke Belediyesi, <https://www.soke.bel.tr/belediye/15/Ören+Yerleri+ve+Turizm+Alanları>, 2020/01/23.

Söke Belediyesi, <https://www.soke.bel.tr/belediye/4/Coğrafya+ve+iklim>, 2020/01/23.

Söke Kaymakamlığı, <http://www.soke.gov.tr/nufus>, 2020/01/22.

Söke Kaymakamlığı, <http://www.soke.gov.tr/sokenin-tarihi>, 2020/01/22.

Söke Ticaret Borsası, <http://www.soketb.org.tr/site>, 2020/01/21.

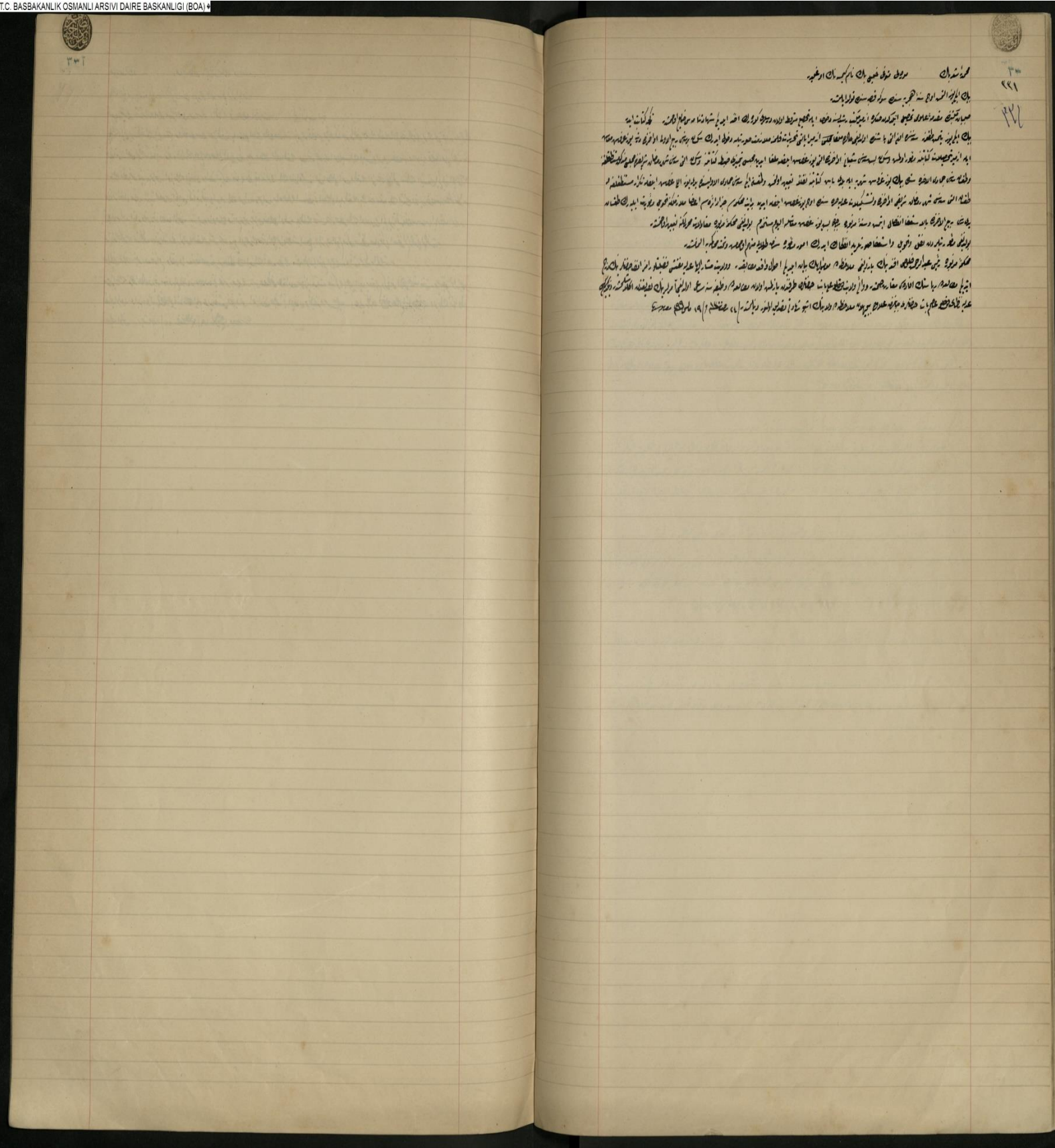
Söke Tarihi, <http://www.soketarihi.com/v2/index.php/soke-adinin-nereden-geldigi>, 2020/01/22.

Hacı Halil Paşa Kütüphanesi, <http://hacihalilpasa.kutuphane.gov.tr/TR-210465/tarihce.html>, 2020/01/22.

EKLER

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAİRE BASKANLIĞI (BOA) +

DH.SAİD.00005

Ek-1: Mehmet Raşid Bey'e ait Sicill-i Ahval kaydıdır.

عشاءه فرید اللہ
 حاجی سلیم افغانی مخدوم

بیا ایام بوز نیمه ایام سهیم روز الفقه سی واسطه سو که فقهیه تولد ایل شد

مبداء مكتبته بعد الفحص از مکتب رئیس تدبیر معاد اولاد در روی او قوسه ایسم ۲ شهرت نام القیبه حقیقه
 زکریا بنایید

به ایچیزنه برچ اولونک او املک یکنک بانه اولینی حال ایچیز غلامه معاولیم سقیم اولینی سوک قضای مستظله معاولک تقیه اولمشه

الفصل في معرفة دواعي طوائف من طوائف سنة طولايا تحت محكمه الغيوب منهم من

سوك قفا س يرايه خمسين حجر صادره افق من البريه مستقيم الاطوار اولوب رجه القلبيك ولساني مغلوبه اليه انما كان اولو من تصديره الوطء ورايه ولساني
عليه مقنني ايم واليسين البريه احوال تصريفينه الحلاكمه ودره نارا وروغومره برما مقنني ورايه مقنني اشو ابراهام مقنني ودره

ساح صومالی الاوسطی و ساحہ سفلہ

[illegible]

هنگام حضور در داره علمیه بر آنست بخواند و بعد

باز می خواند و در سینه تحریر می کرد و چه کتابی که سوره قصصه و صفات و غیره را می خواند و بعد از آنکه می خواند می نوشت و در

تحریر می نمود و بعد از آنکه می خواند می نوشت و در سینه تحریر می کرد و چه کتابی که سوره قصصه و صفات و غیره را می خواند و بعد از آنکه می خواند می نوشت و در

نقش می نمود و بعد از آنکه می خواند می نوشت و در سینه تحریر می کرد و چه کتابی که سوره قصصه و صفات و غیره را می خواند و بعد از آنکه می خواند می نوشت و در

باز می خواند و در سینه تحریر می کرد و چه کتابی که سوره قصصه و صفات و غیره را می خواند و بعد از آنکه می خواند می نوشت و در

نقش می نمود و بعد از آنکه می خواند می نوشت و در سینه تحریر می کرد و چه کتابی که سوره قصصه و صفات و غیره را می خواند و بعد از آنکه می خواند می نوشت و در

سجل احوال

صفحة

سجل احوال

صفحة

و بعد از آنکه از این امر آگاه گردید و در این باره تحقیق نمود و معلوم شد که این امر در

بازارهای بزرگ و کوچک و در محله های مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

مکانهای مختلف و در اوقات مختلف و در روزهای مختلف و در اوقات مختلف و در

7320

سَجْدَةُ مُؤْمِنٍ

صَحِيحٌ

[illegible]

سَجَّادٌ مُؤْمِنٌ

صَحِيحٌ

صحيحة

سُبْحَانَكَ يَا مُؤْمِنَانِ

مصطفیٰ محمد انصاری محمد تقی علی

بله ایستادند. انجمن پرورش در سال ۱۹۹۸ هـ. ق. نماینده دولتی سواستریخ دولادینیکوف، نماینده نماینده هیئت دولتی سواستریخ دولادینیکوف
هیئت دولتی سواستریخ دولادینیکوف، نماینده دولتی سواستریخ دولادینیکوف، نماینده دولتی سواستریخ دولادینیکوف، نماینده دولتی سواستریخ دولادینیکوف
اولین نفر، نماینده دولتی سواستریخ دولادینیکوف

[illegible][illegible][illegible]

سُبْحَانَكَ يَا مُؤْمِنُ

ص ۶۲

صحیفہ

سَجْدَةُ مُؤْمِنِي

حصہ پہلے نصف حصہ ثانیہ اربعہ

[illegible]

سَجْدَةُ مُؤْمِنِي

صحیفہ

صَحِيفَةُ

سَيِّدُكَ مُحَمَّدٌ

کلیه اوقاف سوله مالی مدری سابقه متوفی محمد شاکر قزوینی محمد مهدی

برای کمال مزیت فیه بیست و سه مجلد در ۱۵ مجلد تاریخچه فقه طریقی فیه شرح توفیق الیدایلی فقهی شریعتی محمد بن محمد در
صد و شصت و هجده مجلد

۵ فروردین

[illegible][illegible]

سید قاضی غفر علی خاں مد ظلہ العالی نے فرمایا کہ جو شخص اس کتاب کو پڑھے وہ جہنم میں داخل ہوگا۔

الدینی و دنیا در مقابل حق و داد یعنی فی نفسی از آنجا که سنی حور و دین سیه به زخم خود و در نه سر بریده [۱] ص ۲۴۹ و ۲۵۰

9

سید احمد علی

صحیفہ

صحيفة

سبحانك عظيم

[illegible]

صحیفہ

سُبْحَانَكَ يَا مَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ

صَافِيَه

سبحانك يا موفى

در طرز حل افسه روشی اصفهانیه بوسیله اعانه افسه.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة
والصلاة والسلام على من لا نبي بعده
بعد هذا فليكن من فضل الله تعالى
والعفو عنه في كل شيء
والله اعلم بالصواب

وقتی مذکور ملک استیلاست و مدافعان علوم و دین و مکتب رشید را بر زمینداران و غلبه ای که در آنجا است و آنرا علی اعداء از جمله اعداء
و اعدای دیگر بر سرین و از طرف دیگر از آنجا که اینها در میان سواد و رشیدان و مدافعان و اعدای و اعدای دیگر بر سرین
شمارند و اعدای و اعدای دیگر از آنجا که اینها در میان سواد و رشیدان و مدافعان و اعدای و اعدای دیگر بر سرین
و اعدای دیگر بر سرین و از طرف دیگر از آنجا که اینها در میان سواد و رشیدان و مدافعان و اعدای و اعدای دیگر بر سرین
از آنجا که اینها در میان سواد و رشیدان و مدافعان و اعدای و اعدای دیگر بر سرین

آید به سبب سفر فخریه موراد از حرمها و در قصر معراج و موقوفه ای که از مراد برای اهل بیت علیهم السلام در بغداد و در سمرقند و باغش در ادره و عین شریک و الحاقه و غیره
ایمانده و تولد نه تمسک او گشته

[illegible]

سُبْحَانَكَ يَا مَوْجِدُ

صِفَا

صحيفة

سبحانك يا حي يا قيوم

صحيفة

سبحانك يا حي يا قيوم

[illegible]

عطفی سے خائف ہو کر کسی اور کو ملے گا تو وہ بھی

بد و بعضی گفتند که کلمه بنده: سال ۱۲۰۸، و کلمه بنده: بنده

ملک استیضه و ملک رشیدی و ملک اعلا درجه و دهها و مقام الحمد و نیکم و خیر و باران

[illegible]

لو دونه کور از خاف حاضر لفظه معاصره و حاضر منی فقه معنوی مذکور منظر لفظه نه تاسه اید کده را

منه کو اول صلفه کی استقامت و امانت منور و نصیحت و امانت مبارکی است که در این اوقات در دکانهای ما

تفہیم با نوید نور ملک ۱۲ سالہ ۱۶۵۰ء علی مظلومی جو کہ حضرت شہید اولیاء کے وفات و شرف الہی مظلومی و شرف غنائی کی

لهذا دسام ورفه نظام ضرور و نه فی اصل از علم حال در قیاسه ده حفظ از نشیروم و دی الحیثی و الی الامکان

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحانك يا حي يا قيوم

صحيفة

سبحانك يا ذا الجلال والإكرام

[illegible]

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Maşide KAFALI

Doğum Yeri: Yahyalı

Doğum Tarihi: 15.07.1992

Medeni Durumu: Bekâr

Adres: Yenice Mahallesi Şehit Osman Kirik Caddesi No: 72 Yahyalı / Kayseri

Telefon: 0539 212 64 46

E-posta: masidekafali@hotmail.com

EĞİTİM BİLGİSİ

Fatih İlköğretim Okulu (1998 – 2006)

Yahyalı Anadolu İmam Hatip Lisesi (2006 – 2010)

Erciyes Üniversitesi / Edebiyat Fakültesi / Tarih Bölümü (2012 – 2016),
Pedagojik Formasyon (2016)

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Tarih Tezli
Yüksek Lisans (2017-...)

İŞ TECRÜBESİ

MEB, Tarih Öğretmenliği (2016-2020)

Niğde Sabiha Şahenk Kütüphanesi (2018)

KURS VE SERTİFİKA BİLGİSİ

A1, A2 İngilizce (280 saat)

Bilgisayar İşletmenliği (163 saat)

İş ve Sosyal Hayatta İletişim

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi

